

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

1638 *Llei Orgànica 1/2011, de 28 de gener, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Autònoma d'Extremadura.*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegem i entenguen esta llei.

Sapieu: que les Corts Generals han aprovat la llei orgànica següent i jo la sancione.

La realitat política, institucional i social que va crear la constitució d'Extremadura en comunitat autònoma, instrumentada per l'aprovació del seu estatut per la Llei Orgànica 1/1983, de 25 de febrer, ha sigut intensament i inequívocament alterada en gran part per obra de la descentralització administrativa que la Constitució de 1978 va propiciar, i per l'exercici de les potestats d'autogovern que es van instaurar així.

L'Estatut no és només una norma jurídica que regula els instruments del nostre govern, sinó que també és una norma política i, si es vol, social, que permet assenyalar els nostres reptes com a comunitat, que han de ser els propis d'eixa nova societat, i d'una nova època, el segle XXI, i encara que les successives reformes de 1991, 1994 i 1999 han contribuït a actualitzar de manera puntual aquell estatut primigeni, convé abordar-ne una reforma més gran i intensa que li possibilita ser un eficaç instrument de cohesió política i social.

La present reforma reordena les matèries tradicionals de l'Estatut i incorpora millores dictades per les noves tendències de la tècnica legislativa, opta per no establir un quadro diferencial de drets i deures dels extremenys, reflectix els nous objectius polítics dels poders públics d'acord amb els canvis socials, amplia l'elenc competencial tenint en compte les precisions jurisprudencials, reforça l'autonomia de les institucions d'autogovern i en crea d'altres de rellevància estatutària, aprofundix en els mecanismes de cooperació vertical i horitzontal, reflectix i ordena l'activitat exterior de la regió, reconeix i reforça l'autonomia política i financera de les entitats locals, és exigent en matèria de relacions financeres amb la hisenda estatal i introduïx garanties per a les successives reformes del mateix estatut.

En conseqüència, de conformitat amb el que preveuen els articles 62 i 63 d'este estatut, els extremenys representats per l'Assemblea proposen a les Corts Generals l'aprovació mitjançant una llei orgànica de la reforma de l'Estatut d'Autonomia d'Extremadura.

Article únic.

Es modifica l'Estatut d'Autonomia d'Extremadura, aprovat per la Llei Orgànica 1/1983, de 25 de febrer, modificat per la Llei Orgànica 5/1991, de 13 de març, per la Llei Orgànica 8/1994, de 24 de març, i per la Llei Orgànica 12/1999, de 6 de maig, que queda redactat de la manera següent:

ÍNDIX

Preàmbul.

Títol preliminar.

Capítol I. Disposicions generals.

Article 1. Comunitat Autònoma d'Extremadura.

Article 2. Territori.

Article 3. Extremenyes i extremenys.

Article 4. Símbols.

Article 5. Capitalitat.

Capítol II. Drets, deures i principis rectors.

Article 6. Drets i deures dels extremenys.

Article 7. Principis rectors dels poders públics extremenys.

Títol I. De les competències de la Comunitat Autònoma d'Extremadura.

Article 8. Disposicions generals.

Article 9. Competències exclusives.

Article 10. Competències de desplegament normatiu i execució.

Article 11. Competències d'execució.

Article 12. Desplegament i execució de normes supranacionals.

Article 13. Altres facultats associades a les competències.

Article 14. Homogeneïtat competencial.

Títol II. De les institucions d'Extremadura.

Article 15. Institucions d'autogovern i altres institucions estatutàries.

Capítol I. De l'Assemblea d'Extremadura.

Article 16. Caràcter i atribucions.

Article 17. Eleccions.

Article 18. Estatut dels diputats.

Article 19. Òrgans.

Article 20. Grups parlamentaris.

Article 21. Règim de funcionament.

Article 22. Potestat legislativa.

Article 23. Iniciativa legislativa.

Capítol II. Del president d'Extremadura.

Article 24. Caràcter i funcions.

Article 25. Investidura.

Article 26. Atribucions.

Article 27. Dissolució anticipada de l'Assemblea.

Article 28. Qüestió de confiança.

Article 29. Moció de censura.

Article 30. Altres causes de cessament del president.

Capítol III. De la Junta d'Extremadura i de l'Administració.

Secció 1a. Del Govern de la Comunitat Autònoma.

Article 31. Caràcter i funció.

Article 32. Atribucions.

Article 33. Legislació d'urgència.

Article 34. Composició.

Article 35. Estatut dels membres.

Article 36. Cessament.

Secció 2a. De l'Administració de la Comunitat Autònoma.

Article 37. Principis rectors.

Article 38. Potestats.

Article 39. Mesures de bona administració.

Capítol IV. De l'exercici i control dels poders de la Comunitat.

Article 40. Publicitat normativa.

Article 41. Control jurisdiccional de disposicions i actes.

Article 42. Responsabilitat dels poders públics i de l'Administració.

Article 43. Conflictes jurisdiccionals.

Article 44. Conflictes entre institucions d'autogovern.

Capítol V. D'altres institucions estatutàries.

Article 45. Consell Consultiu.

Article 46. Consell de Comptes.

Article 47. Consell Econòmic i Social.

Article 48. Personer del Comú.

Títol III. Del poder judicial a Extremadura.

Article 49. Competències de la Comunitat Autònoma.

Article 50. Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura.

Article 51. Dels alts càrrecs judicials i del Ministeri Fiscal a Extremadura.

Article 52. Consell de Justícia d'Extremadura.

Títol IV. De l'organització territorial.

Article 53. Entitats locals i règim jurídic.

Article 54. Municipis.

Article 55. Autonomia local.

Article 56. Províncies.

Article 57. Comarques.

Article 58. Altres entitats locals.

Article 59. Relacions amb les entitats locals.

Article 60. Hisenda local.

Títol V. De les relacions institucionals de la Comunitat Autònoma.

Article 61. Principis generals.

Capítol I. De les relacions amb les institucions de l'Estat.

Article 62. Instruments de relació amb l'Estat.

Article 63. Participació en institucions i en procediments estatals.

Article 64. Comissió de Cooperació Bilateral.

Capítol II. De les relacions amb altres comunitats autònomes.

Article 65. Convenis amb altres comunitats autònomes.

Article 66. Acords de cooperació amb altres comunitats autònomes.

Article 67. Fòrums multilaterals de cooperació horitzontal.

Capítol III. De l'acció exterior d'Extremadura.

Article 68. Principis i objectius.

Article 69. Instruments i procediments.

Article 70. Representació i participació en la Unió Europea.

Article 71. Cooperació amb Portugal.

Article 72. Cooperació al desenvolupament.

Títol VI. De l'economia i de la hisenda.

Capítol I. De l'economia d'Extremadura.

Article 73. Principis generals.

Article 74. Planificació econòmica.

Article 75. Sector públic.

Article 76. Entitats financeres.

Capítol II. De la hisenda pública d'Extremadura.

Article 77. Principis generals i règim jurídic.

- Secció 1a. Del pressupost i del gasto públic.
  - Article 78. Pressupost.
  - Article 79. Gasto públic.

- Secció 2a. Dels recursos financers.
  - Article 80. Ingressos.
  - Article 81. Tributs propis.
  - Article 82. Impostos cedits i recàrrecs.
  - Article 83. Revisió economicoadministrativa.

- Secció 3a. Del patrimoni i del crèdit públic.
  - Article 84. Patrimoni.
  - Article 85. Crèdit públic.

- Capítol III. De les relacions amb la hisenda de l'Estat.
  - Article 86. Principis generals del finançament autonòmic.
  - Article 87. Finançament d'anivellament.
  - Article 88. Participació i lleialtat institucional.
  - Article 89. Col·laboració en matèria fiscal.
  - Article 90. Comissió Mixta d'Assumptes Econòmics i Fiscals.

- Títol VII. De la reforma de l'Estatut.
  - Article 91. Procediment de reforma estatutària.
    - Disposició addicional primera. Assignacions complementàries.
    - Disposició addicional segona. Inversions ordinàries de l'Estat.
    - Disposició addicional tercera. Cessió de tributs.
    - Disposició addicional quarta. Traspàs de mitjans materials i financers.
    - Disposició addicional cinquena. Traspàs de mitjans personals.
    - Disposició addicional sexta. Constitució de la Comissió Mixta d'Assumptes Econòmics i Fiscals.
    - Disposició addicional setèima. Seguretat.
    - Disposició derogatòria.
    - Disposició final.

PREÀMBUL

En les dos grans valls del Tajo i el Guadiana, des de les coves prehistòriques als centres tecnològics, s'ha anat escrivint silenciosament la crònica d'una voluntat de sentir, pensar, ser i estar en el món. Una tasca dels pobles que han anat forjant Extremadura, amb consciència o sense de fer-ho. Extremenys enfront d'una història poc generosa amb els quals tantes de les seues línies van escriure en primera persona, però que no ens van llegar el pes d'una identitat imperativa ni el llast d'una autoconsciència limitadora, ni la llosa d'una història que se'ns impose com un deure incomplert. I això convertix la nostra voluntat present en font i origen del nostre desig d'autogovern. Som Extremadura perquè volem ser-ho els extremenys de hui, els seus ciutadans, amb independència del que pensaren o sentiren els nostres avantpassats, i perquè el projecte incloent d'Espanya ho reconeix així i és encoratjador per a nosaltres i per als altres pobles germans. No ens lliga el passat, ni li devem submissió, és només el variat mosaic de la nostra història. I per dur que haja pogut ser, es va ordenar al cap i a la fi per a portar-nos fins a este present esperançat. No ens lliga el passat, és nostàlgia del futur el que sentim, en realitat.

Extremadura ha estat com a tal en tots els interessos de la modernitat política espanyola, des de les albors gaditanes del constitucionalisme. Però és la recuperació de la democràcia, amb la Constitució de 1978, la base sobre la qual edifiquem l'Extremadura del present i del futur. Un poble, sí, però un poble de ciutadans lliures i iguals. Eixe és el fonament sobre el

qual este Estatut d'Autonomia de 1983 encarna contemporàniament el desig d'autogovern dels extremenys, la dignitat irrenunciable d'uns ciutadans que decidixen per si mateixos assumir el repte proposat per la Constitució i rebel·lar-se contra una llarga història de dependència i insignificança política.

Este text és el marc referencial de la nostra convivència i l'expressió jurídica de la nostra identitat com a poble, plenament compatible amb la unitat sense qüestionaments d'una Espanya a la qual volem i a la qual pertanyem. És l'instrument per a continuar avançant com a poble amb arrels, trets propis, història i personalitat definida. Podem alçar la veu i alçar la mirada amb la satisfacció que el camí recorregut ens ha fet més grans a nosaltres sense enxiquir ningú. Pedra a pedra, pas a pas, Extremadura ha aconseguit ser pròxima i recognoscible, capaç de defensar el seu present i de lluitar per un esdevenidor que ens pertany, capaç també d'exigir els seus drets sense un altre crèdit que el que la raó imposa. És una realitat que es perfila en l'horitzó comú d'una Espanya solidària, encaminada a superar els atavismes de les fronteres i que busca, en el respecte a la singularitat, la igualtat en els valors superiors de convivència, pau, justícia i llibertat. Tots els extremenys, els de dins i els de la diàspora, hem sabut arribar a una meta que s'endevinava llunyana. L'autogovern ha deixat en les nostres mans el rumb del destí col·lectiu de la regió i, en la convicció que posseïm la perícia per a conduir este projecte, som les actuals generacions les que hem de dirigir-la a noves metes, deixant a les futures una Extremadura més pròspera i més lliure. I un fecund quart de segle de convivència avala ja l'encert de l'aposta i anima a aprofundir en eixe camí, també renovant el marc jurídic de la nostra vida pública.

Del Guadalupe religiós i americà al Yuste cívic i europeu es traça un arc de renovada identitat col·lectiva que pretén comprendre totes les tradicions i sensibilitats, totes les arrels i les potències, totes les perspectives i anhels de la nova Extremadura. Una Extremadura definitivament assentada però més oberta al món. Una Extremadura còmoda i activa en el projecte de la nació espanyola. Una Extremadura fronterera, europea i americana. Una Extremadura solidària amb cada racó del planeta. Una Extremadura una, finalment.

TÍTOL PRELIMINAR

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Comunitat Autònoma d'Extremadura.*

1. Extremadura, com a expressió de la seua identitat regional històrica i per voluntat democràtica dels extremenys, es constituïx en comunitat autònoma, dins de la unitat de la nació espanyola, d'acord amb la Constitució i amb el present estatut, que és la seua norma institucional bàsica.

2. La Comunitat Autònoma d'Extremadura, a través de les seues institucions, assumix l'exercici del seu autogovern regional, la defensa de la seua pròpia identitat i dels seus valors, així com la millora i promoció del benestar dels extremenys.

3. Els poders de la Comunitat Autònoma d'Extremadura emanen del poble, de la Constitució i del present estatut.

4. Són elements diferencials d'Extremadura, i han d'orientar l'actuació dels poders públics, la vitalitat de la seua recent identitat col·lectiva, la qualitat del seu medi ambient i el seu patrimoni cultural, el predomini del món rural, la seua projecció a Portugal i Iberoamèrica, els condicionants històrics del seu desenvolupament socioeconòmic i la baixa densitat de la seua població i la seua dispersió, entesa com a dificultat relativa d'accés als servicis i equipaments generals. Els poders públics adoptaran les mesures necessàries per a evitar que d'estes diferències es deriven desigualtats enfront del conjunt de l'Estat i per a corregir les existents.

Article 2. *Territori.*

1. El territori d'Extremadura, al qual s'estenen els seus poders, és el dels municipis compresos dins dels actuals límits de les províncies de Badajoz i Càceres.

2. No obstant això, les normes, disposicions o actes de les institucions extremenyas podran tindre efectes extraterritorials quan siga necessari per al ple exercici d'aquelles de les seues competències la naturalesa de les quals ho requerisca.

Article 3. *Extremenyes i extremenys.*

1. Als efectes del present Estatut, tenen la condició política d'extremenys els ciutadans espanyols que, d'acord amb les lleis generals de l'Estat, tinguen veïnat administratiu en qualsevol dels municipis d'Extremadura.

2. Igualment, són extremenys els espanyols residents en l'estranger que hagen tingut l'últim veïnat administratiu a Extremadura i acrediten esta condició en la corresponent representació diplomàtica d'Espanya. Els seus descendents inscrits com a espanyols gaudiran d'eixa condició si així ho sol·liciten en la forma que determine una llei de l'Estat.

3. Les comunitats extremenyas assentades fora d'Extremadura, d'acord amb el que estableix la llei, podran sol·licitar el reconeixement de la identitat extremenya, entesa com el dret a col·laborar i compartir la vida social i cultural del poble extremeny i sense que, en cap cas, implique la concessió de drets polítics. La Comunitat Autònoma podrà sol·licitar de l'Estat la constitució dels oportuns tractats o convenis internacionals amb els estats en què existisquen les dites comunitats.

Article 4. *Símbols.*

1. La bandera extremenya està formada per tres franges horitzontals iguals, verd la superior, blanca la central i negra la inferior.

2. L'escut i l'himne d'Extremadura es regularan per llei de l'Assemblea aprovada per majoria de dos terços dels diputats.

3. El dia d'Extremadura és el 8 de setembre.

4. La protecció dels símbols d'Extremadura és la que correspon als altres símbols de l'Estat, d'acord amb l'ordenament jurídic.

Article 5. *Capitalitat.*

La capital d'Extremadura és la ciutat de Mèrida, seu de l'Assemblea, de la Presidència i de la Junta.

CAPÍTOL II

Drets, deures i principis rectors

Article 6. *Drets i deures dels extremenys.*

1. Els drets fonamentals dels extremenys són els establits en la Constitució. A més, podran exercir davant dels poders públics regionals aquells altres drets continguts en este estatut o en la legislació, especialment el de participar en els assumptes públics directament o per mitjà de representants, i el de petició.

2. Per a contribuir al benestar col·lectiu, són deures dels extremenys els previstos en la Constitució i en la resta de l'ordenament jurídic.

Article 7. *Principis rectors dels poders públics extremenys.*

Els poders públics regionals:

1. Exerciran les seues atribucions amb les finalitats primordials de promoure les condicions d'orde social, polític, cultural o econòmic, perquè la llibertat i la igualtat dels extremenys, entre si i amb la resta dels espanyols, siguen reals i efectives; remoure els

obstacles que impedisquen o dificulten la seua plenitud; i facilitar la participació de tots en la vida política, econòmica, cultural i social d'Extremadura, en un context de llibertat, justícia i solidaritat.

2. Fomentaran els valors dels extremenys i la consolidació de la seua identitat a través de la investigació, desenvolupament i difusió dels trets socials, històrics, lingüístics i culturals d'Extremadura en tota la seua varietat i extensió, amb especial atenció al ric patrimoni de les formes tradicionals de la vida dels pobles, en un marc irrenunciable de desenvolupament socioeconòmic rural ple.

3. Impulsaran activament l'equitat territorial i la cohesió social en les polítiques internes i en les relacions amb altres comunitats autònomes, amb les institucions generals de l'Estat i amb les europees. Així mateix, afavoriran el creixement demogràfic regional, donaran suport al retorn dels emigrants i lluitaran contra la despoblació de les zones rurals.

4. Promouran la concertació i el diàleg social amb sindicats i empresaris com a instruments necessaris en la concepció i execució de les seues polítiques de cohesió i desenvolupament.

5. Adoptaran activament tot tipus de polítiques per a la consecució de la plena ocupació, especialment per mitjà de mesures que promoguen la inversió productiva i que ajusten l'oferta i la demanda de treball en un marc de responsabilitat social empresarial.

6. Estimularan la investigació científica i tècnica, la incorporació de processos innovadors pels actors econòmics, l'accés a les noves tecnologies per part d'empreses i ciutadans i els mecanismes legals i tècnics que faciliten el lliure accés de tots al coneixement i la cultura.

7. Perseguiran un model de desenvolupament sostenible i cuidaran de la preservació i millora de la qualitat mediambiental i la biodiversitat de la regió, amb especial atenció als seus ecosistemes característics, com la devesa. Així mateix, les seues polítiques contribuiran proporcionadament als objectius establits en els acords internacionals sobre lluita contra el canvi climàtic.

8. Vetllaran per un ús racional de l'aigua i per la distribució solidària entre els ciutadans que la necessiten, d'acord amb el marc constitucional de competències i les prioritats que assenyalen la llei, sense detriment de la qualitat de vida dels extremenys, del desenvolupament econòmic d'Extremadura confirmat per mitjà d'estudis que garantisquen les demandes actuals i futures de tots els usos i aprofitaments, i sense perjudici de les compensacions que pertocuen.

9. Afavoriran mesures per a l'estalvi i l'eficiència energètica i donaran suport a la generació d'energies renovables. Així mateix, vetllaran estrictament pel retorn a la regió dels beneficis resultants de l'exportació d'energia fora del seu territori.

10. Consideren un objectiu irrenunciable la massiva difusió de la cultura en el sentit més ampli i un accés igualitari dels extremenys a la informació i als béns i servicis culturals. Per a això, Extremadura considera instruments particularment útils el domini d'altres llengües, el maneig de les tecnologies de la informació i la comunicació, l'extensió dels sistemes operatius de codi obert i l'ús de les llicències de còpia i distribució lliures. Així mateix, vetllaran per la conservació dels béns del patrimoni cultural, històric i artístic.

11. Assumixen com una aspiració essencial la més estricta garantia dels drets a la salut, a l'educació i a la protecció pública en cas de dependència.

12. Consideren un objectiu irrenunciable que informaran totes les polítiques regionals i la pràctica de les institucions la plena i efectiva igualtat de la dona en tots els àmbits de la vida pública, familiar, social, laboral, econòmica i cultural. Així mateix, remouran els obstacles que impedisquen o dificulten la igualtat real i efectiva per mitjà de les mesures d'acció positiva que siguen necessàries.

13. Promouran polítiques per a garantir el respecte a l'orientació sexual i a la identitat de gènere de totes les persones.

14. Vetllaran per l'especial protecció d'aquells sectors de població amb especials necessitats de qualsevol tipus. La igualtat efectiva dels extremenys passa inexcusablement per l'adopció de polítiques específiques per a la infància, els majors i qualsevol altre sector social amb necessitats específiques.

15. Promouran l'autonomia, la igualtat d'oportunitats i la integració social i laboral de les persones amb discapacitat, amb especial atenció a la seua aportació activa al conjunt de la societat, a l'ensenyança i ús de la llengua de signes espanyola i a l'eliminació de les barreres físiques.

16. Cuidaran de l'existència de canals per a l'expressió de les opinions dels joves, de l'eficàcia dels seus sistemes associatius i del foment de les seues capacitats emprenedores i n'assumiran la participació en la vida pública com un element essencial per al desenrotllament present i futur de la regió. També vetllaran per la seua orientació professional, la seua emancipació familiar i el seu accés a la vivenda.

17. La integració dels immigrants que viuen a Extremadura és un objectiu comú de les polítiques públiques regionals i estarà orientat pels principis del coneixement mutu, el respecte per les diferències i la igualtat de drets i deures, en el marc dels principis i valors constitucionals.

18. Assumixen que la Comunitat Autònoma d'Extremadura és part activa del procés d'integració europea, per mitjà dels mecanismes de participació en les institucions de la Unió que s'establisquen pels tractats, les lleis nacionals o els acords d'àmbit estatal o europeu, per mitjà de la seua intervenció en les associacions europees de regions i a través de les activitats internes de difusió de les polítiques i els valors europeus.

19. Impulsaran tot tipus de relacions amb Portugal, tant de les institucions com de la societat extremeñyes, sota els principis de lleialtat, respecte per la respectiva identitat, benefici mutu i solidaritat. Així mateix, fomentaran les relacions de qualsevol naturalesa amb els pobles i institucions de la comunitat iberoamericana de nacions.

20. Entenen com una exigència ètica col·lectiva la contribució activa de la societat regional i de les seues institucions a la pau i al desenrotllament socioeconòmic, polític i cultural de totes les nacions i pobles del món, per mitjà de les seues pròpies accions de cooperació per al desenrotllament i la seua participació en les que realitzen altres instàncies espanyoles o internacionals.

TÍTOL I

De les competències de la Comunitat Autònoma d'Extremadura

Article 8. Disposicions generals.

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura assumix competències sobre les matèries que s'identifiquen en els articles següents. Les dites competències comprendran les funcions que en cada cas siguen procedents, sense perjuí que puguen correspondre a l'Estat en virtut de títols competencials propis previstos en la Constitució.

2. Així mateix, assumix les competències que li siguen atribuïdes, delegades o transferides per l'Estat, de conformitat amb el que preveu la Constitució, i qualssevol altres que li puguen correspondre d'acord amb esta, amb els altres títols del present estatut i amb la resta de l'ordenament jurídic.

3. En l'exercici de les seues competències la Comunitat Autònoma podrà establir polítiques pròpies.

Article 9. Competències exclusives.

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura té competència exclusiva sobre les matèries següents:

1. Creació, organització, règim jurídic i funcionament de les seues institucions, així com l'organització de la seua pròpia administració i la dels ens instrumentals que en depenguen.

2. Administració de justícia, de conformitat amb el que preveu el títol III d'este estatut.

3. Organització territorial pròpia de la Comunitat Autònoma i règim local en els termes del títol IV d'este estatut.

4. Conservació, defensa i protecció del fur de Baylío i institucions de dret consuetudinari.
5. Especialitats del procediment administratiu. Normes processals derivades del dret propi. Regulació del recurs governatiu en aplicació del dret extremeny enfront de la qualificació per part de registres de la propietat, mercantils i de béns mobles.
6. Cooperació transfronterera i internacional per al desenrotllament, en coordinació amb l'Estat.
7. Foment del desenrotllament econòmic i social de la Comunitat Autònoma dins dels objectius de la política econòmica nacional.
8. Ordenació de la hisenda de la Comunitat Autònoma.
9. Estadística per a fins d'interés de la Comunitat Autònoma.
10. Caixes d'estalvis i institucions de crèdit cooperatiu, en el marc de l'ordenació general de l'economia i del crèdit. Organització i funcionament de mutualitats de previsió social.
11. Cambres de comerç i indústria i altres corporacions de dret públic representatives d'interessos econòmics i professionals. Col·legis professionals i exercici de professions titulades.
12. Agricultura, ramaderia i pastura. Indústries agroalimentàries.
13. Creació i regulació de denominacions d'origen i altres mencions de qualitat.
14. Caça i explotacions cinegètiques. Pesca fluvial i lacustre. Aqüicultura.
15. Indústria, excepte el que regula respecte d'això la legislació general sobre seguretat, sanitat, defensa, mines i hidrocarburs.
16. Comerç interior, dins de la unitat de mercat i d'acord amb la legislació mercantil. Regulació i règim de control administratiu de les activitats i equipaments comercials, en especial de les grans superfícies. Fires i mercats no internacionals. Autorització per a l'establiment de centres de contractació de mercaderies i borses de valors situats en el territori d'Extremadura.
17. Organització, funcionament i règim de les cooperatives i entitats assimilades. Foment de totes les modalitats d'economia social.
18. Consum. Regulació de les mesures de prevenció, protecció i defensa dels consumidors i usuaris, dels seus drets i dels òrgans i procediments de mediació. Lluita contra el frau.
19. Turisme. Ordenació, planificació, informació i promoció interior i exterior. Regulació dels drets i obligacions dels usuaris i dels prestadors de servicis turístics. Regulació i classificació de les empreses i establiments turístics i hostalers.
20. Artesania.
21. Publicitat comercial i institucional.
22. Investigació, desenrotllament i innovació científica i tècnica, en coordinació amb l'Estat. Coordinació de l'activitat investigadora finançada amb fons públics de la Comunitat Autònoma. Innovació i desenrotllament tecnològics.
23. Règim de les noves tecnologies de la societat de la informació i la comunicació.
24. Sanitat i salut pública, quant a l'organització, funcionament intern, coordinació i control dels centres, servicis i establiments sanitaris a la Comunitat Autònoma. Participació en la planificació i coordinació general de la sanitat. Promoció de la salut i de la investigació biomèdica.
25. Ordenació farmacèutica.
26. Infància i joventut. Protecció i tutela de menors.
27. Acció social. En particular, la promoció i protecció dels majors i la prevenció, atenció i inserció social dels col·lectius afectats per qualsevol tipus de discapacitat, dependència o qualssevol altres circumstàncies determinants d'exclusió social. Prestacions econòmiques d'assistència social diferents de les de seguretat social.
28. Polítiques d'integració i participació social, cultural, econòmica i laboral dels immigrants, en col·laboració amb l'Estat, i participació en les polítiques d'immigració estatals.
29. Polítiques d'igualtat de gènere, especialment l'aprovació de normes i execució de plans per a l'establiment de mesures de discriminació positiva per a eradicar les desigualtats per raó de sexe.

30. Protecció a la família i instruments de mediació familiar.
31. Urbanisme i vivenda. Normes de qualitat i innovació tecnològica en l'edificació i de conservació del patrimoni urbà tradicional.
32. Ordenació del territori.
33. Polítiques i normes addicionals i complementàries de les de l'Estat en matèria de protecció mediambiental i lluita contra el canvi climàtic. Regulació dels espais naturals protegits propis i adopció de mesures per a la seua protecció i posada en valor. Manteniment, conservació i millora de la devesa.
34. Desenrotllament sostenible del medi rural. Tractament especial de les zones de forest.
35. Servici meteorològic de la Comunitat Autònoma.
36. Ordenació, planificació i gestió de les aigües que discorreguen íntegrament pel territori d'Extremadura, així com dels usos i aprofitaments, incloent-hi la seua concessió. Planificació, construcció i explotació de les obres i infraestructures hidràuliques, canals i regs que no estiguen qualificats d'interés general per l'Estat ni afecten altres comunitats autònomes. Aigües minerals i termals. Participació, en la forma que determine la legislació de l'Estat, en la gestió de les aigües pertanyents a conques intercomunitàries que discorreguen pel territori d'Extremadura.
37. Instal·lacions de producció, emmagatzemament, distribució i transport d'energies de qualsevol tipus en el seu territori, incloent-hi l'elèctrica quan l'aprofitament d'esta no afecte altres comunitats autònomes. Normes addicionals de garantia en la qualitat del subministrament i participació en els organismes estatals reguladors del sector energètic, en els termes que establisca la legislació de l'Estat.
38. Obres i infraestructures públiques d'interés regional que no tinguen la qualificació d'interés general de l'Estat i no afecten una altra comunitat autònoma, així com la participació en la planificació i, si és el cas, en l'execució i gestió de les infraestructures d'interés general a Extremadura, en els termes que establisca la legislació estatal.
39. Ferrocarrils, carreteres i camins l'itinerari dels quals es desenrotlle íntegrament en el territori de la Comunitat Autònoma i, en el mateix àmbit, els transports terrestres i fluvials amb independència de la titularitat de la infraestructura. Centres de transport, logística i distribució situats a Extremadura. Aeroports, heliports, ports esportius i altres infraestructures de transport que no siguen d'interés general. Participació en la planificació i, si és el cas, execució i gestió de les infraestructures d'interés general a la Comunitat Autònoma, en els termes que establisca la legislació de l'Estat.
40. Vigilància i protecció dels seus edificis i instal·lacions.
41. Coordinació i la resta de facultats previstes en la llei orgànica corresponent en relació amb les policies locals.
42. Protecció civil i emergències.
43. Espectacles i activitats recreatives. Ordenació general del sector i règim d'intervenció administrativa i control d'espectacles públics.
44. Casinos de joc, jocs i apostes, incloent-hi les modalitats per mitjans telemàtics quan l'activitat s'exercisca exclusivament a Extremadura.
45. Associacions i fundacions de qualsevol tipus que desenrotllen principalment les funcions a Extremadura. Foment del voluntariat.
46. Esport. Promoció, regulació i planificació d'activitats i equipaments esportius i altres activitats d'oci.
47. Cultura en qualsevol de les seues manifestacions. Patrimoni històric i cultural d'interés per a la Comunitat Autònoma. Folklore, festes i tradicions populars. Protecció de les modalitats lingüístiques pròpies. Acadèmies científiques i culturals d'Extremadura.
48. Museus, arxius, biblioteques i altres centres culturals i de depòsit d'interés per a la Comunitat que no siguen de titularitat estatal. Conservatoris de música i dansa, centres d'arts escèniques i de belles arts.
49. Foment, protecció i promoció de les produccions i creacions artístiques i literàries, siga quin siga el mitjà en què es manifesten i el suport en què es comuniquen o continguen,

especialment de l'edició de llibres i publicacions periòdiques i de les produccions audiovisuals, cinematogràfiques, musicals i escèniques, així com la regulació i inspecció de les sales d'exhibició.

50. Règim i convocatòria de consultes populars no vinculants diferents del referèndum.

2. En estes matèries, correspon a la Comunitat Autònoma la funció legislativa, la potestat reglamentària i, en exercici de la funció executiva, l'adopció de totes les mesures, decisions i actes que siguen procedents.

Article 10. *Competències de desplegament normatiu i execució.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura té competències de desplegament normatiu i execució en les matèries següents:

1. Règim jurídic de les seues administracions públiques, de la contractació del sector públic, de les concessions i dels béns de titularitat pública d'estes, de la responsabilitat patrimonial de l'Administració d'acord amb el sistema general de responsabilitat de les administracions públiques i del règim estatutari dels empleats públics.

2. Medi ambient. Regulació i protecció de la flora, la fauna i la biodiversitat. Prevenció i correcció de la generació de residus i abocaments i de la contaminació acústica, atmosfèrica, lumínica, del sòl i del subsòl. Regulació de l'abastiment, sanejament i depuració de les aigües. Forests, aprofitaments forestals i vies pecuàries.

3. Ordenació del crèdit, banca, assegurances, mutualitats de previsió social, entitats gestores de plans i fons de pensions.

4. Educació i ensenyança en tota la seua extensió, nivells, graus, modalitats i especialitats. En particular, el règim, organització i control dels centres educatius, del personal docent, de les matèries d'interés regional, de les activitats complementàries i de les beques amb fons propis.

5. Universitats públiques i privades. En particular, la programació i creació de centres públics, l'autorització dels privats, l'aprovació definitiva dels seus estatuts i normes de funcionament, els procediments d'accés, el règim retributiu i la regulació dels títols propis, així com el finançament de les públiques i el règim de control, fiscalització i examen dels seus comptes.

6. Seguretat Social, a excepció de les normes que en configuren el règim econòmic i sense perjudi del que disposa l'article següent.

7. Règim miner i energètic i instal·lacions radioactives de segona i tercera categories.

8. Premsa, ràdio i televisió i altres mitjans de comunicació. Creació, regulació i manteniment de mitjans de comunicació social de caràcter públic, l'activitat dels quals estarà presidida pels principis d'independència, pluralitat, neutralitat, objectivitat i servici públic.

9. Sanitat i salut pública. Sanitat agrícola i animal. Sanitat alimentària.

2. En estes matèries, correspon a la Comunitat Autònoma desplegar, executar i, si és el cas, complementar la normativa de l'Estat, per mitjà de la legislació pròpia de desplegament, la potestat reglamentària i la funció executiva.

Article 11. *Competències d'execució.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura té competències d'execució en les matèries següents:

1. Sistema penitenciari.

2. Nomenament de notaris, registradors de la propietat i mercantils i altres fedataris públics. Participació en la fixació de les demarcacions de notaries i registres de la propietat i mercantils. Registre civil.

3. Propietat intel·lectual i industrial.

4. Pesos i mesures. Contrast de metalls.

5. Fires internacionals que se celebren a Extremadura.
6. Productes farmacèutics.
7. Treball i relacions laborals, incloent-hi la funció pública inspectora, que es coordinarà amb l'Estat. Les polítiques actives d'ocupació, la intermediació laboral, la seguretat i salut en el treball, la formació professional per a l'ocupació i, si és el cas, la gestió dels fons de protecció de la desocupació.
8. Gestió del règim econòmic de la Seguretat Social i dels servicis que integren el sistema, amb ple respecte als principis d'unitat economicopatrimonial i de solidaritat financera.
9. Aeroports, heliports i altres infraestructures de transport amb qualificació d'interés general, la gestió directa dels quals no es reserve l'Administració General de l'Estat.
10. Museus, arxius, biblioteques i altres col·leccions de naturalesa anàloga de titularitat estatal la gestió del qual no es reserve l'Estat.
11. Gestió dels parcs nacionals i, si és el cas, dels internacionals en el territori d'Extremadura, en el marc dels acords que respecte d'això subscriga l'Estat.
12. Defensa de la competència en l'àmbit del mercat extremeny.
13. Fixació, en col·laboració amb l'Estat, de les necessitats del mercat laboral que determinen la concessió de les autoritzacions de treball dels estrangers.

2. En estes matèries corresponen a la Comunitat Autònoma la potestat reglamentària organitzativa i l'adopció de plans, programes, mesures, decisions i actes.

Article 12. *Desplegament i execució de normes supranacionals.*

1. Són funcions de la Comunitat Autònoma d'Extremadura el desplegament i, si és el cas, l'execució de la normativa de la Unió Europea en els àmbits materials de competència autonòmica.
2. La Comunitat Autònoma executarà, així mateix, la part dels tractats i convenis internacionals ratificats pel Regne d'Espanya que afecten matèries de la seua competència.

Article 13. *Altres facultats associades a les competències.*

1. En l'àmbit de les seues competències i a més de les expressament previstes, corresponen a la Comunitat Autònoma totes aquelles funcions que són inherents al seu exercici ple i, en particular, la gestió del demani especial afectat i la declaració d'utilitat pública o interés social a efectes expropiatoris, així com la determinació dels supòsits, causes i condicions d'exercici d'esta potestat, la determinació de criteris objectius de valoració i l'establiment dels òrgans que els apliquen i fixen el preu just.
2. En totes les matèries de la seua competència correspon a la Comunitat Autònoma l'exercici de les activitats de policia, de servici públic i de foment, i es pot regular la concessió i atorgar i controlar subvencions amb càrrec a fons propis i, si és el cas, als provinents d'altres instàncies públiques.
3. La Comunitat Autònoma participarà en l'exercici de competències estatals que condicionen les competències autonòmiques o afecten els recursos naturals o les riqueses regionals.

Article 14. *Homogeneïtat competencial.*

Les institucions estatutàries vetlaran perquè l'elenc competencial d'Extremadura siga actualitzat en termes d'homogeneïtat respecte del conjunt de les comunitats autònomes. A este efecte, adoptaran les iniciatives que siguen procedents per a reformar este estatut o per a sol·licitar a l'Estat l'ampliació de les competències autonòmiques per mitjà de l'adopció de les lleis pertinents.

TÍTOL II

De les institucions d'Extremadura

Article 15. *Institucions d'autogovern i altres institucions estatutàries.*

1. La Comunitat Autònoma exercirà els seus poders a través de l'Assemblea, del president i de la Junta d'Extremadura.

2. A més, són institucions estatutàries, dotades d'autonomia orgànica, funcional i pressupostària, el Consell Consultiu, el Consell de Comptes, el Consell Econòmic i Social i el Personer del Comú.

3. Les institucions de la Comunitat exerciran les seues funcions i competències amb sotmetiment a la llei i de conformitat amb els principis de lleialtat institucional, solidaritat, col·laboració, coordinació, cooperació i ajuda mútua, entre si i amb tots els poders públics.

CAPÍTOL I

De l'Assemblea d'Extremadura

Article 16. *Caràcter i atribucions.*

1. L'Assemblea, que representa el poble extremeny, és elegida per quatre anys, és inviolable i no podrà ser dissolta excepte en els supòsits previstos en el present estatut. Gaudix d'autonomia reglamentària, pressupostària, administrativa i disciplinària, en els termes del present estatut.

2. Correspon a l'Assemblea d'Extremadura:

- a) Exercir les iniciatives de reforma de la Constitució i del present estatut.
- b) L'exercici de la potestat legislativa de la Comunitat Autònoma.
- c) Aprovar els pressupostos de la Comunitat Autònoma i autoritzar el recurs al crèdit públic, en els termes del títol VI d'este estatut.
- d) Elaborar el seu reglament, l'aprovació i modificació del qual exigirà majoria absoluta de la cambra en una votació final sobre el conjunt del projecte.
- e) Aprovar l'estatut del personal de l'Assemblea en el marc del règim general dels empleats públics de la Comunitat Autònoma.
- f) Controlar l'exercici de les delegacions legislatives conferides a la Junta i convalidar-ne els decrets llei.
- g) Sol·licitar al Govern de la nació l'adopció de projectes de llei o remetre al Congrés dels Diputats proposicions de llei, de conformitat amb l'article 87.2 de la Constitució.
- h) Promoure i controlar l'acció del president i de la Junta d'Extremadura, i exigir-ne, si és el cas, la responsabilitat política en els termes que preveu este estatut.
- i) Controlar la gestió financera de la hisenda regional i examinar els seus propis comptes i els de les altres institucions, organismes, empreses i entitats públiques, incloses les universitats, sense perjudic del control que corresponga al Consell de Comptes o, si és el cas, al Tribunal de Comptes del Regne.
- j) Exercir el control dels mitjans de comunicació social dependents de la Comunitat Autònoma.
- k) Examinar els convenis de gestió de servicis i autoritzar la subscripció d'acords de cooperació amb altres comunitats autònomes, en els termes dels articles 65 i 66 d'este estatut.
- l) Designar, d'entre els diputats de l'Assemblea, els senadors als quals es referix l'article 69.5 de la Constitució després de les eleccions autonòmiques, d'acord amb la representació proporcional dels grups de la cambra i a proposta d'estos. Els diputats designats podran optar per mantindre el seu escó autonòmic o bé dimitir, sense perjudic de la seua condició de senadors amb mandat vinculat a la legislatura autonòmica.
- m) Proposar els nomenaments per a les altes institucions de l'Estat o de la Comunitat Autònoma que siguen de la seua competència.

n) Interposar recursos d'inconstitucionalitat i la resta de procediments de la competència del Tribunal Constitucional per als quals estiga legitimada, o personar-s'hi, en defensa de l'interés de la Comunitat Autònoma.

ñ) Qualsevol altra facultat o funció que es derive de la Constitució, del present estatut i de l'ordenament jurídic.

Article 17. *Eleccions.*

1. Els diputats de l'Assemblea d'Extremadura, en nombre màxim de 65, seran elegits per sufragi universal, lliure, igual, directe i secret, d'acord amb criteris de representació proporcional.

2. Les eleccions seran convocades mitjançant un decret del president de la Comunitat Autònoma i seran electors i elegibles els ciutadans que, tenint la condició política d'extremenys, estiguen en ple ús dels seus drets.

3. La província serà la circumscripció electoral. La llei distribuirà el nombre de diputats de l'Assemblea atribuïts a les províncies assignant una representació mínima inicial a cada circumscripció i distribuint els altres que corresponguen en proporció a la població.

4. La llei electoral, l'aprovació de la qual requerirà majoria de tres quints dels diputats de l'Assemblea, regularà la convocatòria d'eleccions; el procediment i els sistemes electorals; la fórmula d'atribució d'escons; les subvencions, els gastos electorals i el seu control; i un sistema específic d'inelegibilitat i incompatibilitat dels candidats i diputats. En tot cas, les candidatures es compondran amb criteris d'igualtat de gènere.

5. La sessió constitutiva de l'Assemblea electa serà convocada pel president, que cessarà dins dels quinze dies següents a la celebració de les eleccions.

Article 18. *Estatut dels diputats.*

1. Els diputats de l'Assemblea, els drets i atribucions dels quals es completen en el reglament d'esta, representen la totalitat de la regió i no estaran subjectes a mandat imperatiu.

2. Els diputats disposen, inclús després d'haver cessat el seu mandat, d'inviolabilitat pels vots i opinions que emeten en l'exercici del seu càrrec. Durant el seu mandat, no podran ser detinguts ni retinguts en el territori de la Comunitat sinó en cas de delictes flagrants, i correspondrà decidir, en tot cas, sobre la seua inculpació, presó, processament i juí al Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura. Fora del dit territori la responsabilitat penal serà exigible, en els mateixos termes, davant de la Sala Penal del Tribunal Suprem.

3. Els diputats hauran de tindre veïnat administratiu a Extremadura.

4. Sense perjudici d'altres causes, els diputats cessen als quatre anys de la seua elecció o en la data de publicació oficial del decret de convocatòria d'eleccions, tant en el cas de dissolució anticipada com en el d'esgotament de la legislatura. No obstant això, els membres de la Diputació Permanent continuen en l'exercici de les seues funcions fins a la constitució de la nova cambra.

Article 19. *Òrgans.*

1. L'Assemblea elegirà, d'entre els seus membres, el president, la Mesa i la Diputació Permanent, els règims jurídics i procediments d'elecció dels quals es determinaran en el reglament.

2. L'Assemblea d'Extremadura està representada pel seu president, que en dirigeix les sessions, en sosté la competència, n'executa la secció pressupostària i dóna compte a la Mesa, exercix les facultats administratives i de policia en la seua seu i exercix aquelles altres funcions que li encomanen l'Estatut, el reglament de la cambra o la llei.

3. La Mesa de l'Assemblea, que es compon del president i dels vicepresidents i secretaris de la cambra, en el nombre que establisca el reglament, és l'òrgan de govern interior d'esta i exercix totes les funcions que li atribuïska el reglament.

4. La Diputació Permanent substituirà el Ple entre els períodes ordinaris de sessions i assumirà totes les funcions de l'Assemblea, quan esta haja sigut dissolta anticipadament o s'haja esgotat la legislatura, fins a la constitució de la nova cambra.

Article 20. *Grups parlamentaris.*

El reglament necessitarà un nombre mínim de diputats per a la constitució de grups parlamentaris, en regularà la intervenció en les activitats de l'Assemblea i establirà les funcions de la Junta de Portaveus. Els grups de l'Assemblea formaran part de totes les comissions en proporció al nombre dels seus membres.

Article 21. *Règim de funcionament.*

1. El reglament regularà el règim de funcionament, períodes i sessions del Ple i les comissions en què s'organitza l'Assemblea d'Extremadura.

2. Només seran vàlids els acords del Ple i de les comissions quan s'adopten en reunions reglamentàriament convocades, amb assistència de la majoria dels seus membres, i obtinguen l'aprovació de la majoria simple dels vots emesos, excepte en els casos en què este estatut o una llei exigisquen una majoria qualificada.

3. Una llei regularà la compareixença d'autoritats i empleats públics d'Extremadura per a informar, a requeriment de l'Assemblea, en assumptes d'interés de la Comunitat Autònoma, i la d'estos i els ciutadans davant de les comissions parlamentàries d'investigació, així com les sancions que siguen procedents per incompliment.

Article 22. *Potestat legislativa.*

1. La potestat legislativa de la Comunitat Autònoma residix en el Ple de l'Assemblea, que podrà delegar-la en les comissions en els termes i condicions que establisca el reglament de la cambra, excepte en els casos en què este estatut exigix una majoria qualificada o en les lleis de pressupostos.

2. Amb les mateixes limitacions, el Ple de l'Assemblea podrà delegar expressament en la Junta d'Extremadura la potestat de dictar normes amb rang de llei, denominades decrets legislatius, sobre matèries determinades i amb els fins, objectius, abast, prohibicions, terminis i formes establits en els articles 82 i 83 de la Constitució.

3. Sense perjudi dels controls parlamentaris addicionals que puguen establir-se en la llei de delegació, els textos articulats o refosos se sotmetran, abans de la seua entrada en vigor, a una votació de totalitat amb el procediment de lectura única en l'Assemblea.

Article 23. *Iniciativa legislativa.*

1. Els diputats i els grups parlamentaris de l'Assemblea tenen la iniciativa legislativa en els termes que establisca el reglament de la cambra.

2. També disposa d'esta iniciativa la Junta d'Extremadura, que, a més, podrà oposar-se a la tramitació d'iniciatives legislatives que afecten una delegació legislativa en vigor o que suposen minoració d'ingressos o augment de gastos en l'exercici pressupostari corrent.

3. Amb les condicions de nombre i població que es determinen en una llei aprovada per majoria absoluta, les entitats locals podran, així mateix, presentar iniciatives legislatives a l'Assemblea en matèries de competència de la Comunitat Autònoma.

4. La iniciativa legislativa popular per a matèries de competència de la Comunitat Autònoma s'exercirà, amb les limitacions constitucionals previstes, en els termes que determine una llei de l'Assemblea d'Extremadura aprovada per majoria absoluta. En tot cas, les iniciatives legislatives que es presenten per esta via hauran d'estar avalades per almenys 45.000 firmes acreditades del cens per a les eleccions a l'Assemblea.

CAPÍTOL II

Del president d'Extremadura

Article 24. *Caràcter i funcions.*

1. El president té la més alta representació de la Comunitat Autònoma, hi exercix la representació ordinària de l'Estat i presidix la Junta d'Extremadura.

2. Per llei es regularà l'estatut del president, el règim d'exercici de les seues funcions i les seues relacions i les de la Junta d'Extremadura amb l'Assemblea.

Article 25. *Investidura.*

1. El president serà triat per l'Assemblea d'Extremadura d'entre els seus membres i nomenat pel rei.

2. En el termini de quinze dies des de la seua constitució, el president de l'Assemblea, amb la consulta prèvia als grups parlamentaris, proposarà un candidat a la presidència d'entre els que li siguen presentats, almenys, per la quarta part dels membres de la cambra.

3. El candidat proposat presentarà el seu programa al Ple de l'Assemblea dins dels quinze dies següents a la designació. Després del corresponent debat es procedirà a la votació d'investidura, en la qual el candidat haurà d'obtindre majoria absoluta per a ser proclamat president.

4. Si no obté esta majoria, es procedirà a una nova votació quaranta-huit hores després de la primera en la qual es requerirà majoria simple. El procediment podrà repetir-se, amb els mateixos candidats o diferents, totes les vegades que ho considere oportú el president de l'Assemblea. Si en el termini de dos mesos a partir de la primera votació cap dels candidats ha sigut triat, l'Assemblea quedarà dissolta i el president de la Comunitat Autònoma en funcions procedirà a convocar noves eleccions.

5. El mateix procediment se seguirà en el cas que la presidència quede vacant per qualsevol altra causa.

Article 26. *Atribucions.*

Corresponen al president totes les atribucions que li conferisquen la Constitució, este estatut i les lleis, i en particular les següents:

1. Com a suprem representant de la Comunitat Autònoma:

a) Exercir la representació d'Extremadura en les seues relacions amb les institucions de l'Estat, amb altres comunitats autònomes i amb les altres administracions públiques, i en l'àmbit internacional quan siga procedent.

b) Subscriure convenis de col·laboració amb l'Estat i acords de cooperació amb altres comunitats autònomes, sense perjudi que puga delegar en altres autoritats.

c) Convocar eleccions a l'Assemblea d'Extremadura, la sessió constitutiva d'esta i, si és el cas, dissoldre-la en els termes que preveu este estatut.

2. Com a representant ordinari de l'Estat:

a) Promulgar en nom del rei les lleis aprovades per l'Assemblea d'Extremadura i la resta de normes amb rang de llei, i ordenar la seua publicació en el «Diario Oficial de Extremadura» i, si és el cas, en el «Boletín Oficial del Estado».

b) Ordenar la publicació en el «Diario Oficial de Extremadura» dels nomenaments del delegat del Govern i la resta d'altres autoritats estatals a Extremadura, d'acord amb el que preveu este estatut.

c) Assegurar en l'àmbit de la Comunitat Autònoma el respecte a l'orde constitucional i a la resta de l'ordenament jurídic, adoptant les mesures que siguen necessàries en el marc de les competències que li són pròpies.

3. Com a president de la Junta d'Extremadura:
  - a) Establir, d'acord amb el seu programa polític, les directrius generals de l'acció de govern i impulsar, dirigir i coordinar l'acció d'este.
  - b) Dictar decrets del president per a la creació o extinció de vicepresidències i conselleries, per a la modificació de la denominació de les existents o per a la distribució de competències entre estes, i donar-ne compte a l'Assemblea, així com resoldre els conflictes d'atribucions que se susciten entre els membres de la Junta.
  - c) Convocar les reunions de la Junta d'Extremadura; fixar-ne l'orde del dia; presidir, suspendre i alçar les seues sessions; dirigir les deliberacions; i vetllar pel compliment de les decisions adoptades.
  - d) Firmar els decrets i acords adoptats per la Junta d'Extremadura i ordenar-ne la publicació oficial quan siga procedent.
  - e) Exercir les accions que corresponguen en via jurisdiccional, i donar-ne compte a la Junta d'Extremadura.
  - f) Remetre a l'Assemblea la informació que esta requerisca del Govern o Administració regionals.

Article 27. *Dissolució anticipada de l'Assemblea.*

1. El president, amb la deliberació prèvia de la Junta d'Extremadura i sota la seua exclusiva responsabilitat, podrà disposar la dissolució anticipada de l'Assemblea d'Extremadura.
2. El decret de dissolució no podrà aprovar-se quan estiga en tràmit una moció de censura ni abans que transcórrega un any des de l'anterior dissolució, excepte en el supòsit regulat en l'article 25.4 d'este estatut.
3. En el decret de dissolució es convocaran noves eleccions, i s'establiran totes les determinacions que exigisca la legislació electoral aplicable.

Article 28. *Qüestió de confiança.*

1. El president, amb la deliberació prèvia de la Junta d'Extremadura i sempre que no estiga en tràmit una moció de censura, pot plantejar a l'Assemblea la qüestió de confiança sobre una declaració política general en el marc de les competències de la Comunitat Autònoma.
2. La confiança es considerarà atorgada quan vote a favor d'esta la majoria simple dels membres de l'Assemblea.
3. Si l'Assemblea nega la confiança al president, este presentarà la dimissió davant de la cambra, el president de la qual convocarà, en el termini màxim de quinze dies, sessió plenària per a l'elecció de nou president, d'acord amb el procediment d'investidura previst en este estatut.

Article 29. *Moció de censura.*

1. L'Assemblea d'Extremadura pot exigir la responsabilitat política del president de la Comunitat Autònoma per mitjà de l'adopció per majoria absoluta d'una moció de censura que haurà de ser proposada, almenys, per un quinze per cent dels membres de la cambra i haurà d'incloure un candidat a president que presentarà el seu programa alternatiu.
2. No podrà ser votada una moció de censura fins que transcórreguen cinc dies des de la presentació. En els dos primers dies del dit termini podran presentar-se mocions alternatives.
3. Si l'Assemblea aprova una moció de censura, el president cessarà automàticament en les seues funcions i el candidat proposat en la dita moció es considerarà investit de la confiança de la Cambra, i es donarà compte al rei per al seu nomenament.
4. En una mateixa legislatura, els signataris d'una moció de censura rebutjada no en podran impulsar una altra fins que no haja transcorregut un any des de la presentació d'aquella.

Article 30. *Altres causes de cessament del president.*

1. El president, a més de cessar per l'aprovació d'una moció de censura, cessa per la celebració de noves eleccions i per dimissió voluntària presentada per escrit al president de l'Assemblea. En estos dos casos, el president cessant continuarà exercint el càrrec en funcions fins a l'elecció de qui haja de substituir-lo.

2. Cessa, a més, per defunció, per inhabilitació derivada de condemna penal executiva o resolució judicial que limite els seus drets civils de manera incompatible amb la seua alta funció, per incompatibilitat amb l'exercici d'altres càrrecs públics i per aquelles altres causes previstes en la llei, i serà substituït provisionalment pel membre de la Junta d'Extremadura que la llei determine.

3. Per llei es regularà l'estatut dels expresidents.

CAPÍTOL III

De la Junta d'Extremadura i de l'Administració

Secció 1a. *Del Govern de la Comunitat Autònoma*

Article 31. *Caràcter i funció.*

1. La Junta d'Extremadura és l'òrgan col·legiat que exercix les funcions pròpies del govern de la Comunitat Autònoma.

2. La Junta d'Extremadura respon políticament davant de l'Assemblea de manera solidària, sense perjudi de la responsabilitat directa de cada un dels seus membres per la seua gestió.

Article 32. *Atribucions.*

Correspon a la Junta d'Extremadura:

1. Establir la política general de la Comunitat Autònoma en relació amb les competències assumides, dirigir l'Administració regional i exercir la potestat reglamentària i la funció executiva.

2. Interposar recursos d'inconstitucionalitat i la resta de procediments de la competència del Tribunal Constitucional per als quals estiga legitimada, o personar-s'hi en defensa dels interessos de la Comunitat Autònoma.

3. Executar les seccions del pressupost de la Comunitat en els termes que establisca la llei.

4. Resoldre els conflictes de competències entre corporacions locals quan no s'haja establert reserva a favor de l'Estat.

5. Exercir totes les altres competències o atribucions que li assignen l'Estatut i les lleis.

Article 33. *Legislació d'urgència.*

1. En cas d'extraordinària i urgent necessitat, la Junta d'Extremadura pot dictar disposicions legislatives provisionals sota la forma de decret llei.

2. No poden ser objecte de decret llei la reforma de l'Estatut, les lleis de pressupostos o les matèries objecte de lleis per a les quals es requerisca una majoria qualificada.

3. Els decrets llei queden derogats si en el termini improrrogable d'un mes des de la seua publicació oficial no són convalidats per l'Assemblea, després del seu debat i en votació de totalitat.

4. L'Assemblea pot tramitar els decrets llei com a projectes de llei pel procediment d'urgència, dins del termini establert en l'apartat anterior.

Article 34. *Composició.*

1. La Junta d'Extremadura està composta pel president, els vicepresidents, si n'hi ha, i els consellers.

2. El president nomena i separa lliurement els membres de la Junta, i en dóna compte a l'Assemblea d'Extremadura. De la mateixa manera estableix les substitucions que siguen procedents entre ells.

3. Els vicepresidents i, si és el cas, els consellers supliran el president en cas de vacant, absència o malaltia, d'acord amb les precedències que dispose la llei.

Article 35. *Estatut dels membres.*

1. L'estatut dels membres de la Junta d'Extremadura serà regulat per una llei de l'Assemblea, en què es determinaran les causes d'incompatibilitat.

2. En tot cas:

- a) Els membres de la Junta hauran de residir a Extremadura.
- b) Els membres de la Junta no podran exercir altres funcions representatives que les pròpies del mandat parlamentari ni qualsevol altra funció pública que no derive del seu càrrec. Tampoc podran exercir cap classe d'activitat laboral, professional o empresarial excepte en representació de participacions o interessos públics.
- c) La responsabilitat penal del president i dels consellers serà exigible davant del Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura pels actes delictius comesos dins del territori de la Comunitat Autònoma. Fora d'este, la responsabilitat serà exigible davant de la sala penal corresponent del Tribunal Suprem. La responsabilitat civil per fets relatius a la seua funció serà exigible davant d'aquell Tribunal Superior.

Article 36. *Cessament.*

La Junta cessa quan ho fa el seu president, i continua en funcions fins a la presa de possessió del nou govern. La llei regularà les altres causes de cessament dels membres del govern.

Secció 2a. De l'Administració de la Comunitat Autònoma

Article 37. *Principis rectors.*

1. L'Administració regional, sota la dependència de la Junta d'Extremadura, servix amb objectivitat els interessos generals i procura satisfer amb eficàcia i eficiència les necessitats públiques, de conformitat amb els principis constitucionals i estatutaris.

2. En la seua actuació respectarà els principis de bona fe, confiança legítima, transparència, qualitat en el servei als ciutadans, així com els establits en l'article 15.3 d'este estatut.

Article 38. *Potestats.*

En l'exercici de les seues competències, l'Administració de la Comunitat Autònoma disposarà de les mateixes potestats i facultats que la de l'Estat. Entre altres, comprendrà:

- a) La presumpció de legitimitat i el caràcter executiu dels seus actes, així com els poders d'execució forçosa.
- b) La potestat expropiatòria, per a l'exercici de la qual la Comunitat Autònoma podrà crear un òrgan propi de determinació de preus justos.
- c) La potestat sancionadora, dins dels límits que establisquen la llei i les normes que la despleguen.
- d) Els poders d'investigació, delimitació i recuperació d'ofici en matèria de patrimoni i la inembargabilitat dels seus béns i drets.
- e) La facultat d'utilització del constrenyiment administratiu i els privilegis de prelación, preferència i els altres reconeguts a la hisenda pública en matèria de cobrament de crèdits a favor seu.
- f) L'exempció de l'obligació de prestar qualsevol classe de caucions o garanties davant dels jutjats i tribunals de qualsevol jurisdicció i davant dels organismes públics.
- g) La compareixença en juí en els mateixos termes que l'Administració de l'Estat.

- h) La fe pública dels seus actes, acords i contractes en els termes que determine la llei.
- i) La revisió d'ofici dels seus actes i disposicions en via administrativa.
- j) En general, qualsevol altra facultat d'autotutela que li reconega l'ordenament jurídic.

Article 39. *Mesures de bona administració.*

1. Per una llei de l'Assemblea es regularà la forma de creació i funcionament dels òrgans administratius, sota criteris de qualitat en la prestació dels servicis públics, així com les formes de participació dels ciutadans en els procediments d'elaboració de les disposicions generals que els afecten.

2. La Comunitat Autònoma regularà els procediments administratius propis i adaptarà els procediments generals per a donar celeritat i transparència a la tramitació administrativa, per a estendre les relacions interadministratives i amb els ciutadans per mitjans telemàtics i per a la simplificació de tràmits.

3. Els poders públics d'Extremadura redactaran les normes, acords i actes amb senzillesa i claredat. Es procurarà la permanent ordenació sistemàtica i la codificació de les normes autonòmiques.

CAPÍTOL IV

De l'exercici i control dels poders de la Comunitat

Article 40. *Publicitat normativa.*

1. Les lleis de l'Assemblea d'Extremadura seran promulgades en nom del rei pel president de la Comunitat Autònoma en el termini de deu dies des de la remissió oficial per la cambra, i se'n disposarà la publicació immediata en el «Diario Oficial de Extremadura».

2. Les disposicions generals, en tot cas, i els actes emanats d'institucions que requerisquen ser publicats, s'inseriran en el mateix diari oficial. La publicació serà suficient per a determinar l'entrada en vigor de les normes autonòmiques i per a l'eficàcia d'estos actes.

3. Les lleis de l'Assemblea i els decrets amb rang legal que dicte la Junta d'Extremadura seran publicats, a més, en el «Boletín Oficial del Estado». Els altres actes i disposicions es publicaran en el mencionat butlletí de conformitat amb el que disposen les normes de l'Estat.

4. Les lleis de l'Assemblea d'Extremadura i les disposicions normatives del president i de la Junta entraran en vigor als vint dies de la seua publicació íntegra en el «Diario Oficial de Extremadura», llevat que disposen una altra cosa.

Article 41. *Control jurisdiccional de disposicions i actes.*

1. Les lleis de l'Assemblea d'Extremadura i els decrets llei estan exclosos del recurs contenciós administratiu i únicament subjectes al control de constitucionalitat, sense perjudici del sistema de resolució de conflictes de l'article 44 d'este estatut.

2. Els decrets legislatius podran ser fiscalitzats per la jurisdicció constitucional i, si és el cas, per la contenciosa administrativa en els supòsits de desviació o excés en l'exercici de la delegació legislativa. No serà procedent la revisió contenciosa quan el text articulat o refós l'haja debatut i votat l'Assemblea d'Extremadura.

3. Les normes reglamentàries, així com els actes i acords dels òrgans executius i administratius de la Comunitat Autònoma, seran recurribles davant de la jurisdicció contenciosa administrativa o, si és el cas, davant de la jurisdicció competent.

Article 42. *Responsabilitat dels poders públics i de l'Administració.*

1. L'aplicació de les lleis i dels actes legislatius no expropiatoris no genera responsabilitat indemnitzable llevat que s'establisca de manera expressa en tals normes.

2. La responsabilitat patrimonial de l'Administració autonòmica, i la de les seues autoritats i empleats, pel funcionament dels servicis públics es regirà per les lleis generals de l'Estat, sense perjudici dels supòsits addicionals d'indemnització que pugua establir l'Assemblea mitjançant una llei.

Article 43. *Conflictes jurisdiccionals.*

1. En defensa de la seua pròpia competència, el president, la Junta d'Extremadura i qualsevol dels seus membres, el president de l'Assemblea i els titulars de les altres institucions a què es referix este títol podran plantejar un conflicte als òrgans jurisdiccionals en la forma que establisca la corresponent llei estatal.

2. Suscitat el conflicte, la Comunitat Autònoma estarà representada en els òrgans que l'hagen de resoldre, en els termes que dispose la llei orgànica de conflictes de jurisdicció.

Article 44. *Conflictes entre institucions d'autogovern.*

1. El president i la Junta d'Extremadura podran plantejar un conflicte d'atribucions a l'Assemblea, i esta a aquells, en reclamació de les competències que este estatut o la llei els conferixen respectivament.

2. En el termini d'un mes des que es tinga notícia de la suposada extralimitació, la institució que considere que les seues atribucions s'han envaït requerirà d'incompetència l'altra, per mitjà de l'exposició raonada dels títols jurídics que l'assistixen, i en donarà trasllat al Consell Consultiu. En idèntic termini des de la recepció de l'exposició anterior, la institució requerida mantindrà o declinarà la seua competència, i en donarà trasllat igualment al Consell Consultiu. Mantinguda la competència, el mencionat Consell, en el mateix termini, emetrà un dictamen no vinculant que assenyalarà la titularitat de la competència controvertida.

3. El mateix procediment se seguirà en els casos en què el president considere que les lleis de l'Assemblea no s'ajusten a la Constitució o al present estatut, llevat que s'haja iniciat contra estes la tramitació d'un recurs d'inconstitucionalitat o d'un altre tipus davant del Tribunal Constitucional.

CAPÍTOL V

D'altres institucions estatutàries

Article 45. *Consell Consultiu.*

1. El Consell Consultiu, amb seu a la ciutat de Badajoz, és l'òrgan consultiu superior de les institucions i de les administracions de la Comunitat Autònoma. Per llei de l'Assemblea, aprovada per majoria absoluta, se'n regularà la composició, règim jurídic, organització i funcionament, i es determinarà els casos en què el seu dictamen haja de ser vinculant.

2. El Consell dictaminarà sobre l'adequació a la Constitució, al present estatut i a la resta de l'ordenament jurídic dels avantprojectes de reforma estatutària, dels projectes de llei, dels avantprojectes d'altres normes amb rang de llei, de la interposició o manteniment de recursos i accions davant del Ple del Tribunal Constitucional i la seua personació en estos, i dels altres supòsits previstos en este estatut. Igualment, dictaminarà, en els casos que establisca la seua llei constitutiva, sobre la legalitat de les disposicions generals i els actes de les institucions autonòmiques, de l'Administració regional, de les universitats públiques i de les corporacions locals d'Extremadura, i dels organismes i ens de dret públic que en depenen o que hi estan vinculats.

3. L'Assemblea d'Extremadura, per conducte del seu president, podrà sol·licitar-ne dictamen en els supòsits que determine el Reglament per a les iniciatives legislatives no governamentals.

Article 46. *Consell de Comptes.*

1. El Consell de Comptes, amb seu a la ciutat de Càceres i dependent de l'Assemblea, controla externament l'activitat financera i pressupostària de les institucions, de l'Administració autonòmica, de les entitats locals, del sector públic dependent d'aquella i d'estes, així com de les universitats públiques d'Extremadura, i en fiscalitza els comptes amb criteris de legalitat, economia i eficiència en el gasto, sense perjudi de la jurisdicció i competència del Tribunal de Comptes del Regne, que podrà delegar en el Consell les funcions jurisdiccionals que permeta la seua llei constitutiva.

2. Una llei de l'Assemblea d'Extremadura aprovada per majoria absoluta regularà la composició, les competències, el règim jurídic, l'organització i el funcionament del Consell.

Article 47. *Consell Econòmic i Social.*

Una llei de l'Assemblea regularà la composició, les competències, el règim jurídic, l'organització i el funcionament del Consell Econòmic i Social d'Extremadura, amb seu a la ciutat de Mèrida, com a òrgan col·legiat consultiu de la Junta en matèries socioeconòmiques.

Article 48. *Personer del Comú.*

Per llei de l'Assemblea que en regularà el règim jurídic, es crearà amb seu a la ciutat de Plasència el Personer del Comú com a comissionat d'aquella i amb funcions, respecte de les institucions autonòmiques i locals, semblants a les del Defensor del Poble previst en la Constitució. El Personer del Comú haurà de ser elegit per tres quintes parts dels membres de l'Assemblea d'Extremadura.

TÍTOL III

Del poder judicial a Extremadura

Article 49. *Competències de la Comunitat Autònoma.*

1. En matèria d'administració de justícia, la Comunitat Autònoma assumix les competències que la Llei Orgànica del Poder Judicial atribuísca al Govern de la nació.

2. En particular, en els termes previstos per la Llei Orgànica del Poder Judicial, corresponen als poders públics d'Extremadura les funcions següents:

a) Delimitar les demarcacions territorials dels seus òrgans jurisdiccionals i establir, mitjançant una llei de l'Assemblea, les seues seus.

b) Sol·licitar, oït el Consell de Justícia d'Extremadura, la revisió de la planta dels jutjats i tribunals per adaptar-la a les necessitats de la regió. Si és el cas, per delegació del Govern de la nació, la Junta d'Extremadura podrà crear seccions i jutjats.

c) Exercir les facultats normatives i executives en la creació, el disseny i l'organització de les oficines judicials i les unitats administratives, així com respecte del personal no judicial al servici de l'Administració de justícia.

d) Exercir eixes mateixes facultats en relació amb els organismes i institucions col·laboradors de l'Administració de justícia, incloent-hi els servicis de medicina forense i de toxicologia.

e) Proveir de mitjans personals, materials i econòmics l'Administració de justícia dins del marc de les seues competències.

f) Ordenar els servicis de justícia gratuïta i d'orientació jurídica, així com els d'atenció a les víctimes de delictes, en els termes que dispose la llei.

g) Ordenar la justícia de pau i de proximitat.

h) Establir els instruments i procediments de mediació i conciliació en la resolució de conflictes en les matèries de competència autonòmica. En particular, es crearan servicis de mediació familiar.

i) Proposar a les autoritats competents la convocatòria d'oposicions i concursos per a cobrir les places vacants de magistrats, jutges, secretaris i fiscals a la Comunitat Autònoma. En la seua resolució serà mèrit preferent l'especialització i el coneixement del dret propi d'Extremadura, especialment en les places del Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura.

j) Promoure la participació dels extremenys en l'Administració de justícia en les formes que la legislació preveja.

k) Les derivades d'altres competències que li atribuïska la legislació de l'Estat.

Article 50. *Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura.*

1. El Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura, amb seu a la ciutat de Càceres, és l'òrgan en el qual culmina l'organització judicial d'Extremadura i constituïx l'última instància jurisdiccional dels processos i recursos tramitats en el seu àmbit territorial, sense perjudi de les competències del Tribunal Suprem.

2. El Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura coneixerà dels assumptes i exercirà les funcions que en matèria de dret estatal establisquen les lleis de l'Estat i, en els termes previstos per la Llei Orgànica del Poder Judicial, de les qüestions següents:

a) Dels recursos de cassació fundats en la infracció del dret propi d'Extremadura, així com dels recursos extraordinaris de revisió que preveja la llei contra les resolucions fermes dels òrgans jurisdiccionals radicats a Extremadura.

b) Dels recursos de cassació i revisió relacionats amb el fur del Baylío.

c) De les causes penals en què estiguen incursos els diputats de l'Assemblea i els membres de la Junta d'Extremadura, de les demandes de responsabilitat civil contra ells per fets derivats de l'exercici dels seus càrrecs i dels processos civils sobre la capacitat d'obrar del president. Fora del territori d'Extremadura, la responsabilitat penal serà exigible, en els mateixos termes, davant de la Sala Penal del Tribunal Suprem.

d) De les reclamacions de responsabilitat de la Comunitat Autònoma per l'aplicació de disposicions i d'actes legislatius de caràcter no expropiatori, d'acord amb el que establix l'article 42.1.

Article 51. *Dels alts càrrecs judicials i del Ministeri Fiscal a Extremadura.*

1. El president del Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura representa ordinàriament el poder judicial a la Comunitat Autònoma. Serà nomenat pel rei a proposta del Consell General del Poder Judicial, oït el Consell de Justícia d'Extremadura, i el seu nomenament serà publicat en el «Diario Oficial de Extremadura».

2. Amb la mateixa audiència seran nomenats els presidents de sala del Tribunal Superior de Justícia d'Extremadura en els termes que determine la Llei Orgànica del Poder Judicial.

3. En la forma que determine la Llei Orgànica del Poder Judicial, en cada una de les sales del Tribunal Superior de Justícia hi haurà magistrats nomenats pel Consell General del Poder Judicial, oït el Consell de Justícia d'Extremadura, i elegits d'una terna proposada per l'Assemblea per tres quintes dels diputats entre juristes de reconegut prestigi amb més de quinze anys d'activitat professional.

4. De conformitat amb les seues normes orgàniques i com a màxim representant del Ministeri Fiscal en la regió, hi haurà un fiscal superior a la Comunitat Autònoma el nomenament del qual serà publicat en el «Diario Oficial de Extremadura».

Article 52. *Consell de Justícia d'Extremadura.*

El Consell de Justícia d'Extremadura és l'òrgan de participació institucional de la Comunitat Autònoma en el govern i l'administració de la justícia a la Comunitat Autònoma, d'acord amb el que dispose la Llei Orgànica del Poder Judicial.

TÍTOL IV

De l'organització territorial

Article 53. *Entitats locals i règim jurídic.*

1. Extremadura s'estructura territorialment en municipis, províncies i, si és el cas, en altres formes previstes en este estatut.

2. En el marc de la legislació bàsica de l'Estat, la Comunitat Autònoma regularà el règim jurídic de les entitats locals d'Extremadura, tenint-ne en consideració les diferents característiques i la diversa capacitat de gestió competencial.

3. Les entitats locals extremenyes disposen de potestat reglamentària, de prerrogatives de dret públic i d'autonomia per a establir la seua pròpia estructura organitzativa, en els termes que establisca la legislació.

Article 54. *Municipis.*

1. El municipi és l'entitat territorial bàsica d'Extremadura i l'instrument essencial de participació dels ciutadans en els assumptes públics. Els municipis tenen autonomia política i personalitat jurídica pròpia.

2. La Comunitat Autònoma d'Extremadura regularà, per mitjà d'una llei aprovada per majoria absoluta, els procediments de creació, fusió, segregació i supressió de municipis, així com l'alteració de termes municipals.

3. La representació, el govern i l'administració municipals corresponen a l'ajuntament, que exercix les seues competències amb plena autonomia en la gestió i defensa dels interessos locals. Per llei de l'Assemblea s'establiran els requisits de funcionament en règim de consell obert.

4. Els municipis poden associar-se voluntàriament amb altres i cooperar entre ells i amb altres ens públics per a exercir les seues competències i escometre objectius d'interés comú.

Article 55. *Autonomia local.*

Sense perjudi de la seua plena autonomia política i la suficiència financera per a la gestió dels assumptes d'interés i àmbit local dins del marc normatiu general, una llei de l'Assemblea aprovada per majoria absoluta establirà les matèries i funcions de competència autonòmica susceptibles de ser gestionades pels municipis i, si és el cas, l'elenc mínim de facultats o atribucions que sobre estes han de tindre els ajuntaments i que les lleis i normes sectorials de la Comunitat Autònoma hauran de preveure i respectar.

Article 56. *Províncies.*

1. La província té personalitat jurídica pròpia, autonomia i capacitat plena per a la gestió dels seus interessos. El seu govern i administració estan encomanats a la respectiva diputació.

2. Les competències de les diputacions seran fixades per la legislació bàsica de l'Estat i la de la Comunitat Autònoma. En tot cas, les diputacions exerciran competències en l'àmbit de la cooperació, assessorament i assistència a municipis i entitats locals. Prestaran també servicis supramunicipals de caràcter provincial, sense perjudi de les que li puguen delegar o encomanar les entitats locals del seu àmbit territorial o les institucions autonòmiques.

Article 57. *Comarques.*

Mitjançant una llei aprovada per majoria absoluta, la Comunitat Autònoma podrà estructurar la seua organització territorial, a més, en comarques. Esta llei regularà les competències, l'organització i el règim jurídic de les dites entitats.

Article 58. *Altres entitats locals.*

Per llei es regularan les formes de constitució, organització, competències i règim jurídic i financer de les entitats locals menors, àrees metropolitanes, mancomunitats, consorcis i aquelles altres agrupacions voluntàries o necessàries de municipis que puguen establir-se, reconeixent-ne, en tot cas, l'autonomia administrativa i la personalitat jurídica.

Article 59. *Relacions amb les entitats locals.*

1. La Comunitat Autònoma i les entitats locals ajustaran les seues relacions recíproques als principis de lleialtat institucional i financera, respecte als respectius àmbits competencials, coordinació, cooperació, informació mútua, subsidiarietat i solidaritat interterritorial.

2. La Comunitat Autònoma podrà articular la gestió ordinària dels servicis de la seua competència a través de les entitats locals d'Extremadura, en els termes que dispose una llei de l'Assemblea que establirà els mecanismes de direcció i control per part d'aquella, així com els mitjans financers, materials i personals que calguen.

3. Igualment mitjançant una llei de l'Assemblea es podran transferir o delegar a les entitats locals d'Extremadura facultats sobre matèries de competència de la Comunitat Autònoma. Estes lleis preveuran, en cada cas, la corresponent transferència dels mitjans financers, materials i personals necessaris per a garantir la suficiència en la prestació dels servicis públics descentralitzats, així com les formes de direcció i control que es reserven els poders de la Comunitat.

4. La Comunitat Autònoma coordinarà les funcions pròpies de les diputacions provincials que siguen d'interés general d'Extremadura. A estos efectes, i en el marc de la legislació de l'Estat, per una llei de l'Assemblea aprovada per majoria absoluta s'establiran les fórmules generals de coordinació i la relació de funcions que hagen de ser coordinades.

5. La Junta d'Extremadura reconeixerà la interlocució de la Federació Extremenya de Municipis i Províncies en la discussió d'assumptes d'interés local, sense perjudi de la constitució d'altres fóruns generals o específics amb la mateixa finalitat.

Article 60. *Hisenda local.*

1. La hisenda de les entitats locals d'Extremadura es regix pels principis de suficiència de recursos, solidaritat, autonomia i responsabilitat fiscal.

2. La Comunitat Autònoma d'Extremadura vetlarà per l'equilibri territorial i la realització efectiva del principi de solidaritat. Amb esta finalitat i mitjançant una llei de l'Assemblea, s'establirà un fons de finalitat incondicionada, dotat a partir dels ingressos tributaris de la Comunitat i que es distribuirà entre els municipis tenint-ne en compte, entre altres factors, la població, les necessitats de gasto i la capacitat fiscal.

3. La Comunitat Autònoma compensarà necessàriament les entitats locals d'Extremadura quan establisca mesures tributàries que suposen una minoració real dels seus ingressos.

4. Sense perjudi d'acords amb altres administracions, les corporacions locals podran delegar en la Junta d'Extremadura l'aplicació dels seus tributs i establir-hi altres formes de col·laboració en la matèria.

TÍTOL V

De les relacions institucionals de la Comunitat Autònoma

Article 61. *Principis generals.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura podrà establir relacions amb l'Estat, amb les altres comunitats autònomes i amb entitats estrangeres o supranacionals en l'exercici de les seues competències i en la defensa dels seus interessos sota els principis de lleialtat institucional, solidaritat, col·laboració, cooperació i ajuda mútua.

2. La participació de la Comunitat Autònoma en els òrgans i els mecanismes bilaterals i multilaterals de col·laboració amb l'Estat i amb altres comunitats autònomes no altera la titularitat de les competències respectives.

CAPÍTOL I

De les relacions amb les institucions de l'Estat

Article 62. *Instruments de relació amb l'Estat.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura i l'Estat, en l'àmbit de les seues competències respectives, poden subscriure convenis de col·laboració i utilitzar altres mitjans per a complir objectius d'interés comú.

2. La Comunitat Autònoma d'Extremadura participarà en els assumptes d'interés general de l'Estat a través dels procediments o en els òrgans multilaterals que es constituïsquen.

3. En els assumptes d'interés específic de la Comunitat Autònoma d'Extremadura, es podran crear òrgans de col·laboració i de relació específics amb l'Estat, sense perjudi de les funcions atribuïdes a altres òrgans ja existents.

Article 63. *Participació en institucions i en procediments estatals.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura participarà en les institucions, organismes i procediments de presa de decisió de l'Estat que afecten les seues competències i interessos d'acord amb el que establisquen la corresponent legislació estatal i el present estatut.

2. La Comunitat Autònoma d'Extremadura participarà en els processos de designació de membres dels òrgans constitucionals i institucions de l'Estat en els termes que disposen les lleis.

3. La Comunitat Autònoma d'Extremadura designarà representants en els òrgans de gestió, control i administració de les empreses públiques, institucions i entitats de l'Estat que tinguen la seu o desenrotllen la seua activitat a Extremadura en els termes que establisquen la legislació estatal i el present estatut.

Article 64. *Comissió de Cooperació bilateral.*

1. Als efectes previstos en este capítol, es crearà la Comissió de Cooperació entre l'Estat i la Comunitat Autònoma d'Extremadura, que constituirà el marc general i permanent de relació entre els governs d'Extremadura i de l'Estat.

2. Correspon a la Comissió de Cooperació:

a) Establir els mecanismes d'informació i col·laboració per a l'exercici de les competències respectives pròpies.

b) Col·laborar en l'elaboració de projectes legislatius de l'Estat que afecten singularment les competències i interessos d'Extremadura.

c) Ser via i àmbit de resolució de conflictes entre les dos administracions.

d) Qualsevol altres funcions de naturalesa semblant, a iniciativa de qualsevol de les parts.

3. Les normes d'organització i funcionament de la Comissió de Cooperació s'establiran per acord d'ambdós parts.

CAPÍTOL II

De les relacions amb altres comunitats autònomes

Article 65. *Convenis amb altres comunitats autònomes.*

1. La Junta d'Extremadura podrà proposar, negociar i formalitzar amb altres governs autonòmics convenis per a la planificació, gestió i prestació de servicis de caràcter

administratiu o executiu en totes les matèries de la seua competència. A estos efectes, s'entendrà, així mateix, autoritzada la potestat reglamentària connexa i especialment la d'autoorganització per a la creació o modificació d'òrgans administratius propis o mixtos vinculats al contingut del conveni.

2. Estos convenis hauran de ser comunicats simultàniament al Congrés dels Diputats i al Senat, per a l'eventual emissió de recomanacions no vinculants. Transcorregut el termini d'un mes des de la recepció sense constància de recomanacions, el conveni entrarà en vigor, sense perjudi del que disposa l'apartat següent.

3. Al mateix temps, seran comunicats a l'Assemblea d'Extremadura per al mer examen d'una possible col·lisió amb les seues competències estatutàries. Si en el termini d'un mes l'Assemblea reclama la necessitat de la seua autorització per mitjà d'una votació plenària per majoria absoluta, s'aplicarà el procediment de resolució de conflictes entre les institucions per part del Consell Consultiu contingut en l'article 44 d'este estatut.

Article 66. *Acords de cooperació amb altres comunitats autònomes.*

1. A proposta de la Junta, la Comunitat Autònoma podrà formalitzar acords de cooperació amb altres comunitats autònomes en l'àmbit de les seues competències respectives i per a l'exercici conjunt de funcions normatives, institucionals i polítiques diferents de les purament reglamentàries, executives o administratives regulades en l'article anterior.

2. Abans de la definitiva formalització per mitjà de la firma del president de la Comunitat, els acords han de ser comunicats a l'Assemblea d'Extremadura per a la seua autorització sense esmena en el termini d'un mes i, posteriorment i de manera simultània, al Congrés dels Diputats i al Senat per a la seua definitiva autorització en el mateix termini.

Article 67. *Fòrums multilaterals de cooperació horitzontal.*

Les institucions de la Comunitat Autònoma promouran i participaran en els fòrums de cooperació horitzontal que siguen convenients per a un millor exercici de les seues competències respectives o un millor funcionament general del sistema autonòmic. Sense perjudi dels compromisos purament programàtics o polítics, els acords de cooperació i convenis de gestió que es negocien en estos àmbits per part de la Junta es tramitaran d'acord amb els procediments previstos en els articles anteriors.

CAPÍTOL III

De l'acció exterior d'Extremadura

Article 68. *Principis i objectius.*

L'acció exterior de les institucions de la Comunitat Autònoma atindrà els interessos regionals d'Extremadura i dels extremenys en l'exterior, en el marc de les competències regionals i amb respecte a la unitat d'acció exterior de l'Estat. Així mateix, contribuirà a la promoció de la democràcia, el respecte als drets humans, el foment de la pau i la concòrdia internacionals, així com al desenrotllament integral, harmònic, equilibrat i sostenible de tots els pobles i nacions del món.

Article 69. *Instruments i procediments.*

1. Per al desenrotllament de l'acció exterior d'Extremadura s'empraran els següents instruments, entre altres:

- a) Participació en els fòrums multilaterals estatals i les conferències sectorials competents en la matèria.
- b) Establiment de delegacions o oficines de representació i de defensa d'interessos.
- c) Participació en organismes internacionals, bé per mitjà d'una delegació o representació pròpia, o en el si de l'espanyola.

- d) Subscripció d'acords de col·laboració amb regions i entitats territorials d'altres estats.
- e) Impuls a la subscripció de tractats internacionals per part de l'Estat en matèries d'interés de la Comunitat Autònoma.
- f) Participació en associacions de regions per a la defensa d'interessos comuns.
- g) Finançament d'actuacions de cooperació per al desenrotllament, bé directament o bé a través d'organitzacions especialitzades no governamentals.
- h) Contribució al manteniment de l'activitat de les comunitats d'extremenys en l'exterior i de les relacions de tot tipus amb Extremadura.

2. En tot cas, la Comunitat Autònoma serà prèviament informada per l'Estat dels actes preparatoris de la subscripció d'acords internacionals que afecten els seus interessos específics i podrà sol·licitar a l'Estat que incloga representants seus en les delegacions negociadores.

Article 70. *Representació i participació en la Unió Europea.*

En el marc de la regulació estatal i europea, la Comunitat Autònoma d'Extremadura estarà representada i participarà en les decisions i polítiques de la Unió Europea d'acord amb els següents procediments, entre altres:

- a) L'Estat informarà la Comunitat Autònoma de les iniciatives, propostes, projectes normatius i la resta de decisions en tramitació en la Unió Europea quan afecten interessos o competències de la Comunitat Autònoma.
- b) La Comunitat Autònoma d'Extremadura participarà en la formació de les decisions de l'Estat relatives a la Unió Europea, en el marc dels procediments multilaterals interns existents.
- c) D'acord amb les normes de l'Estat, la Comunitat Autònoma d'Extremadura podrà formar part de les delegacions espanyoles en les institucions de la Unió Europea que negocien assumptes d'interés regional.
- d) La Junta d'Extremadura, en defensa de l'interés regional, instarà dels òrgans que hi estan legitimats l'exercici de les accions pertinents davant del Tribunal de Justícia de la Unió Europea i podrà intervindre en els procediments que se substancien davant del Tribunal, de conformitat amb els ordenaments comunitari i espanyol.
- e) La Comunitat Autònoma mantindrà vies de relació directa amb les institucions de la Unió Europea i tindrà una oficina permanent encarregada de les relacions amb les institucions i òrgans comunitaris en aquelles matèries que afecten els interessos d'Extremadura.

Article 71. *Cooperació amb Portugal.*

En el marc de les seues competències, i amb respecte de les que corresponen a l'Estat, la Comunitat Autònoma desenrotllarà i fomentarà la cooperació amb les institucions i la societat portugueses en tots els àmbits d'interés comú d'acord amb els següents procediments, entre altres:

- a) La creació d'un òrgan específic de la Comunitat Autònoma encarregat de les relacions amb Portugal i les seues entitats territorials.
- b) La participació en les entitats, fòrums o institucions espanyoles o mixtes en què es formulen o desenrotllen polítiques relatives a les competències regionals.
- c) La planificació, negociació i execució d'accions i programes compartits amb entitats portugueses, siga quin siga l'origen del finançament.
- d) La planificació, negociació i execució de la seua pròpia política de cooperació transfronterera.
- e) La creació d'organismes i servicis mixtos d'interés comú de qualsevol naturalesa.
- f) La difusió i promoció del portugués i de la cultura portuguesa a Extremadura, davall el principi de reciprocitat.

- g) La subscripció d'acords amb institucions i entitats territorials portugueses, en el marc de les lleis i tractats que hi siguen aplicables.
- h) La participació en les reunions governamentals hispanoportugueses de caràcter periòdic que puguen afectar la regió, en el marc dels acords bilaterals corresponents.
- i) El foment d'unes relacions econòmiques, comercials i empresarials equilibrades i mútuament beneficioses.

Article 72. Cooperació al desenvolupament.

La Comunitat Autònoma concebrà i executarà la seua política de cooperació al desenvolupament d'acord amb els següents procediments, entre altres:

- a) La planificació, coordinació i control de les actuacions de l'Administració autonòmica i els seus ens instrumentals en la matèria.
- b) La coordinació de la política extremeña de cooperació per al desenvolupament amb l'estatal i, si és el cas, amb la de les altres comunitats en el marc de procediments multilaterals.
- c) L'execució directa d'actuacions de cooperació al desenvolupament per mitjà de la transferència de tecnologia, l'assignació de recursos materials o humans o l'assessorament especialitzat.
- d) La transferència directa de recursos financers propis o transferits per altres entitats o administracions.
- e) El finançament, avaluació i control d'actuacions de desenvolupament proposades o executades per empreses, organitzacions o entitats.
- f) La promoció i sensibilització dels ciutadans en la matèria per mitjà de campanyes, programes de difusió, activitats formatives i el foment del voluntariat.

TÍTOL VI

De l'economia i de la hisenda

CAPÍTOL I

De l'economia d'Extremadura

Article 73. Principis generals.

1. Tota la riquesa de la regió, en les distintes formes i siga quina siga la seua titularitat, està subordinada a l'interés general. Es protegeix la llibertat d'empresa i es reconeix la iniciativa pública en l'activitat econòmica.
2. Els poders públics de la Comunitat Autònoma fomentaran i, si és el cas, regularan la participació dels agents socials i econòmics en organismes i institucions amb funcions de desenvolupament d'Extremadura. Igualment, propiciaran la constitució i el desenvolupament de societats d'economia social i promouran i protegiran el treball autònom.

Article 74. Planificació econòmica.

1. La Comunitat Autònoma podrà, mitjançant una llei, planificar l'activitat econòmica regional, en el marc de la planificació general de l'Estat i amb especial atenció a les necessitats de desenvolupament sostenible i del medi rural.
2. La Comunitat Autònoma intervindrà en l'elaboració dels plans i programes econòmics de l'Estat que afecten Extremadura. Podrà, així mateix, elaborar i remetre al Govern de la nació propostes relatives a competències, empreses o servicis públics estatals. Els informes, estudis o propostes seran objecte de comunicació a l'Assemblea d'Extremadura, i l'acord que esta adopte, degudament notificat, donarà lloc a resolució motivada del Govern de la nació o dels organismes o entitats competents.

Article 75. *Sector públic.*

Per al desenrotllament regional i el millor exercici de les seues competències, la Comunitat Autònoma d'Extremadura podrà constituir empreses públiques, organismes autònoms i altres ens públics de dret públic o privat, en les formes i amb els controls previstos per una llei de l'Assemblea que garantisca en tot cas la transparència i l'adequada fiscalització d'estes entitats.

Article 76. *Entitats financeres.*

La Comunitat Autònoma exercirà les seues competències sobre caixes d'estalvi i cooperatives de crèdit amb seu a Extremadura i, si és el cas, sobre l'activitat d'estes i de les altres institucions financeres en la regió, a fi d'enfortir el sistema financer regional, vetllar pel compliment de la seua funció econòmica i social, estimular la seua participació en els objectius econòmics estratègics de la regió i assegurar la repercussió de l'estalvi dels extremerys en el desenrotllament d'Extremadura.

CAPÍTOL II

De la hisenda pública d'Extremadura

Article 77. *Principis generals i règim jurídic.*

1. La hisenda pública de la Comunitat Autònoma està constituïda pel conjunt de drets i obligacions de contingut econòmic la titularitat dels quals correspon a les administracions, organismes, entitats i institucions autonòmiques extremeryes.

2. Són principis de la hisenda regional els de suficiència, autonomia financera, solidaritat, coordinació, eficiència i previsió pressupostària. En l'aplicació dels drets i en el compliment de les obligacions caldrà ajustar-se als principis de legalitat, austeritat, eficàcia, coordinació i economia de tràmits.

3. La hisenda pública autonòmica tindrà les mateixes garanties i potestats que la hisenda de l'Estat, inclòs el règim tributari aplicable als recursos estatals.

4. Les disposicions contingudes en este capítol s'interpretaran i integraran d'acord amb el que dispose la llei orgànica prevista en l'apartat 3 de l'article 157 de la Constitució.

Secció 1a. Del pressupost i del gasto públic

Article 78. *Pressupost.*

1. Tots els ingressos i gastos de la Comunitat Autònoma d'Extremadura han d'estar previstos en un pressupost anual i únic, en el qual es consignarà l'import dels beneficis fiscals establits per les lleis autonòmiques.

2. El pressupost inclourà, com a seccions independents, el pressupost de l'Assemblea i els de les altres institucions estatutàries, que seran elaborats pels òrgans corresponents d'acord amb les directrius generals del gasto públic que fixe la Junta d'Extremadura per a l'exercici corresponent.

3. El pressupost es presentarà equilibrat, orientat al compliment dels objectius de política econòmica, sotmés al principi d'estabilitat pressupostària i la seua elaboració i gestió s'efectuaran amb criteris que en permeten la consolidació amb els estatals.

4. Correspon a la Junta d'Extremadura l'elaboració final i la presentació del projecte de pressupost per a la seua tramitació i a l'Assemblea, el seu debat, esmena, aprovació i control.

5. El projecte de pressupost es presentarà a l'Assemblea d'Extremadura abans del dia 15 d'octubre de l'any anterior al de la seua vigència. Si la llei de pressupostos no està publicada abans del primer dia de l'exercici econòmic corresponent, es considerarà automàticament prorrogat el pressupost de l'exercici anterior fins a l'aprovació del nou.

6. Les lleis de pressupostos en cap cas poden establir nous tributs ni modificar els elements essencials dels que ja estan establits, llevat que ho autoritze així la llei que els regula.

7. L'Assemblea d'Extremadura no tramitarà iniciatives legislatives ni esmenes que suposen per a l'exercici corrent augment de gastos o disminució d'ingressos sense comptar prèviament amb la conformitat de la Junta d'Extremadura.

8. Sense perjudi del caràcter anual del pressupost, es podran aprovar plans economicofinancers de caràcter plurianual orientadors de l'assignació de recursos.

Article 79. *Gasto públic.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura gaudix de plena autonomia de gasto i, en el marc de les seues competències, determina lliurement el destí dels seus recursos econòmics i financers.

2. El gasto públic de la Comunitat Autònoma d'Extremadura realitzarà una assignació equitativa dels recursos públics i la seua programació i execució respondran als criteris de transparència, eficiència i economia. S'adoptaran mesures per a un adequat control economicofinancer.

3. El gasto públic territorialitzat haurà de contribuir a la cohesió socioeconòmica de la regió per mitjà de la substancial equiparació dels servicis públics i de les inversions regionals en les diferents zones, procurant que siga homogeni en els municipis de semblant població i necessitats equivalents.

Secció 2a. Dels recursos financers

Article 80. *Ingressos.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura disposarà de recursos suficients per atendre les necessitats de gasto derivades de l'execució de les seues competències.

2. Els ingressos de la Comunitat Autònoma d'Extremadura estan constituïts per:

- a) Els impostos propis, contribucions especials, taxes i preus públics.
- b) Impostos cedits, totalment o parcialment, per l'Estat.
- c) Recàrrecs sobre els tributs de l'Estat.
- d) Participacions en els ingressos de l'Estat.
- e) Assignacions amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat.
- f) Transferències del Fons de Compensació Interterritorial, d'acord amb la seua pròpia normativa, o d'altres fons.
- g) Assignacions i transferències procedents de la Unió Europea, de programes comunitaris i d'organismes o entitats de dret internacional.
- h) Ingressos procedents del seu patrimoni i la resta de dret privat.
- i) El producte de l'emissió de deute i d'operacions de crèdit.
- j) El producte de les multes i sancions en l'àmbit de les seues competències.
- k) Qualsevol altres que puguen establir-se de conformitat amb la Constitució i el present estatut.

Article 81. *Tributs propis.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura té competència per a establir, regular i aplicar els seus propis tributs, en el marc de la Constitució i del present estatut.

2. Podran establir-se impostos propis per la realització d'actes, fets o negocis que posen de manifest la capacitat econòmica dels contribuents o provoquen gastos, costos socials o mediambientals que hagen de ser suportats per la Comunitat Autònoma d'Extremadura o pels seus habitants, i qualsevol altres que no recaiguen sobre fets imposables efectivament gravats per l'Estat, tinguen o no finalitats extrafiscales.

Article 82. *Impostos cedits i recàrrecs.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura té competència per a regular i aplicar els tributs de l'Estat que li siguen cedits, dins dels límits i condicions de la Constitució.

2. La Comunitat Autònoma regularà i aplicarà els impostos cedits íntegrament, sense perjudi de les facultats de l'Estat per a l'harmonització tributària general i per a l'establiment de criteris d'imputació territorial.

3. Igualment, la Comunitat Autònoma podrà establir i aplicar recàrrecs sobre tributs estatals amb les limitacions que establisca la corresponent llei orgànica.

Article 83. *Revisió economicoadministrativa.*

En la Junta d'Extremadura es constituirà un òrgan per a conèixer de les reclamacions economicoadministratives que es plantegen enfront de qualsevol acte de l'Administració regional dictats en aplicació dels tributs que gestione i enfront d'altres actes de contingut econòmic que determine la llei.

Secció 3a. *Del patrimoni i del crèdit públic*

Article 84. *Patrimoni.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura té el seu patrimoni propi i disposa de béns de domini públic, patrimonials i altres d'especials, amb el règim jurídic que dispose una llei de l'Assemblea.

2. Formen part del patrimoni de la comunitat els béns i drets rebuts des de les administracions públiques en ocasió dels traspassos de funcions i servicis i els adquirits per qualsevol altre títol jurídic vàlid.

Article 85. *Crèdit públic.*

1. Per a contraure crèdit i emetre deute, la Junta d'Extremadura haurà d'estar autoritzada per una llei de l'Assemblea que en preveurà el volum i les característiques, dins de l'ordenament general de la política creditícia. No serà necessària esta autorització per a realitzar operacions de tresoreria o altres modalitats d'endeutament a curt termini, que hauran de quedar amortitzades, en tot cas, dins de l'exercici pressupostari en què es concerten, o en el següent. De tot això es donarà compte a l'Assemblea d'Extremadura.

2. El deute públic de la Comunitat Autònoma d'Extremadura es destinarà exclusivament a gastos d'inversió i els seus títols tindran els mateixos beneficis i condicions que el deute públic de l'Estat.

3. El pressupost de la Comunitat Autònoma consignarà els crèdits necessaris per a satisfer el pagament d'interessos i capital del deute públic, quantitats que no podran ser minorades mentres s'ajusten a les condicions d'emissió.

CAPÍTOL III

De les relacions amb la hisenda de l'Estat

Article 86. *Principis generals del finançament autonòmic.*

1. Les relacions entre la hisenda pública de la Comunitat Autònoma d'Extremadura i la de l'Estat estaran informades pels principis de solidaritat, coordinació, col·laboració, transparència i lleialtat institucional, i es regiran per la Constitució, el present estatut i, si és el cas, la llei orgànica prevista en l'apartat tercer de l'article 157 de la Constitució.

2. L'Estat garantix els recursos necessaris perquè la Comunitat Autònoma d'Extremadura pugua prestar els servicis i exercir-ne les competències en condicions d'igualtat substancial amb la resta de les comunitats autònomes, sense que les diferents formulacions estatutàries puguen significar perjudis per a la regió.

3. Així mateix, garantix l'actualització de les variables bàsiques que hi són aplicables i la revisió quinquennal del sistema, en el qual es tindrà en compte l'evolució de les necessitats de gasto i dels recursos disponibles.

4. La Comunitat Autònoma d'Extremadura participarà en els ingressos de l'Estat no cedits a través del Fons de Suficiència o altres instruments financers que puguen establir-s'hi.

5. Per a determinar les necessitats de gasto i el finançament de la Comunitat Autònoma es consideraran aquelles variables més rellevants, com la superfície regional en relació amb la nacional, la baixa densitat de la població, l'envelliment, el menor nivell de renda, la població en situació d'exclusió o pobresa, el pes del món rural i la distància i temps d'accés dels ciutadans als servicis públics.

Article 87. *Finançament d'anivellament.*

Sense perjudi del finançament bàsic citat i a fi de corregir els desequilibris territorials, es transferiran a la Comunitat Autònoma els recursos financers següents:

a) Els afectes a les assignacions d'anivellament i els derivats del fons, ambdós regulats en l'article 158 de la Constitució.

b) Els resultants dels programes, fons, iniciatives i qualssevol altres instruments de finançament establits per la Unió Europea o amb la seua aportació total o parcial, amb respecte al principi d'addicionalitat.

c) Els provinents de la participació territorialitzada en fons estatals establits per les Corts Generals i relacionats amb les competències de la Comunitat Autònoma. La gestió de tals fons correspondrà, en tot cas, a la Junta d'Extremadura.

Article 88. *Participació i lleialtat institucional.*

1. La Comunitat Autònoma d'Extremadura participarà amb veu i vot en tots els òrgans de relació amb l'Estat que tinguen atribuïdes facultats de proposta o decisió sobre el sistema de finançament autonòmic o sobre la distribució de fons de qualsevol origen entre comunitats autònomes, especialment en el Consell de Política Fiscal i Financera, sense perjudi de la Comissió Mixta de l'article 90 d'este estatut. Quan la decisió de distribució corresponga en exclusiva a l'Estat, haurà de ser oïda prèviament la Comunitat Autònoma d'Extremadura.

2. Periòdicament es valorarà l'impacte financer que les normes i mesures adoptades per l'Estat tinguen sobre la hisenda d'Extremadura i, recíprocament, el que tinguen les aprovades per la Comunitat Autònoma d'Extremadura sobre la hisenda estatal, i s'hi adoptaran les corresponents mesures compensatòries.

3. La Comunitat Autònoma participarà en els ingressos corresponents als tributs que l'Estat establisca sobre activitats contaminants o generadores de riscos potencials per al medi natural o l'entorn social d'Extremadura.

Article 89. *Col·laboració en matèria fiscal.*

1. La Comunitat Autònoma, l'Estat i les entitats locals d'Extremadura col·laboraran en les actuacions fiscals respectives i facilitaran l'intercanvi de la informació necessària per a l'exercici de les seues corresponents competències en la matèria i, especialment, la gestió consorciada del cadastre que incloga la utilització conjunta d'informació i de bases de dades.

2. La Comunitat Autònoma s'integra, en la forma que es determine legalment, en els òrgans estatals de coordinació de la gestió tributària dels impostos cedits.

Article 90. *Comissió Mixta d'Assumptes Econòmics i Fiscals.*

1. La Comissió Mixta d'Assumptes Econòmics i Fiscals Estat-Comunitat Autònoma d'Extremadura és l'òrgan bilateral de relació entre ambdós administracions en l'àmbit financer.

2. Correspon a la Comissió la concreció, aprovació, desenrotllament, actualització i seguiment del sistema de finançament autonòmic, així com la canalització de les relacions fiscals i financeres entre ambdós administracions, i en particular:

- a) Acordar l'abast i condicions de la cessió de tributs de titularitat estatal i, especialment, els percentatges de participació en el rendiment dels tributs estatals cedits parcialment.
- b) Establir els mecanismes de col·laboració entre les administracions tributàries d'Extremadura i de l'Estat, així com els criteris de coordinació i d'harmonització fiscal adequats a la naturalesa dels tributs cedits.
- c) Negociar el percentatge de participació d'Extremadura en la distribució territorial dels fons estructurals europeus.
- d) Estudiar les inversions que l'Estat realitzarà a la Comunitat Autònoma d'Extremadura.
- e) Acordar la valoració dels traspessos de servicis de l'Estat a la Comunitat Autònoma.
- f) Establir els mecanismes de col·laboració entre la Comunitat Autònoma i l'Administració General de l'Estat per a l'adequat exercici de les funcions en matèria cadastral i de revisió en via economicoadministrativa.
- g) Proposar les mesures necessàries per a garantir l'equilibri del sistema de finançament quan pugua veure's alterat per decisions legislatives estatals o de la Unió Europea.
- h) Qualsevol altra funció adequada a la naturalesa de l'òrgan i acordada per les dos parts.

3. La Comissió Mixta estarà integrada per un nombre igual de representants de l'Estat i de la Comunitat Autònoma. La presidència serà exercida de forma rotatòria per les dos parts en torns anuals. El reglament intern i de funcionament serà adoptat per acord entre ambdós administracions.

TÍTOL VII

De la reforma de l'Estatut

Article 91. *Procediment de reforma estatutària.*

1. La iniciativa de reforma del present estatut correspon a la Junta d'Extremadura, a l'Assemblea, a iniciativa d'un terç, almenys, dels seus diputats, i al Congrés dels Diputats o al Senat.
2. Si la reforma és proposada per institucions de la Comunitat Autònoma, es tramitarà de conformitat amb les regles següents:
  - a) Se seguirà el procediment legislatiu especial que assenyale el Reglament de l'Assemblea, en el qual es requerirà una aprovació de la proposta de reforma per majoria de dos terços dels diputats de la cambra en una votació final de conjunt.
  - b) En la mateixa sessió en què s'aprova la proposta de reforma s'elegirà una delegació de diputats que representen l'Assemblea en el Congrés dels Diputats i en el Senat.
  - c) En les mencionades cambres, el text de reforma seguirà el procediment legislatiu especial que els seus reglaments establisquen, i per a la seua aprovació haurà d'obtindre majoria absoluta en el Congrés dels Diputats.
  - d) L'Assemblea d'Extremadura, per mitjà del vot de la majoria absoluta del Ple, podrà retirar de les Corts Generals la proposta de reforma en qualsevol moment de la tramitació previ a la votació final de totalitat.
  - e) L'aprovació de la reforma per les Corts Generals, mitjançant una llei orgànica, inclourà l'autorització de l'Estat perquè la Junta d'Extremadura pugua convocar referèndum de ratificació en un termini de sis mesos des de la votació final en les Corts Generals, si així ho acorda prèviament l'Assemblea amb el vot favorable de les dos terceres parts dels seus membres.
  - f) La reforma estatutària revestirà, en tot cas, la forma de llei orgànica.
3. Si la iniciativa és adoptada pel Congrés dels Diputats o pel Senat, després d'aprovar-se per majoria absoluta en la cambra corresponent i d'elegir-ne una delegació

de compromissaris, es remetrà la proposta a l'Assemblea d'Extremadura per a la seua tramitació d'acord amb les regles establides en l'apartat anterior.

4. Si no s'aprova una proposta de reforma, la institució promotora no podrà formular-la novament fins passat un any des que va proposar l'anterior.

Disposició addicional primera. *Assignacions complementàries.*

1. La disposició addicional segona de l'Estatut d'Autonomia aprovat per Llei Orgànica 1/1983, de 25 de febrer, en la redacció original, va determinar que els pressupostos generals de l'Estat havien de consignar, amb especificació del seu destí i com a fonts excepcionals de finançament, unes assignacions complementàries per a fer front a les circumstàncies socioeconòmiques d'Extremadura.

2. La Comissió Mixta de Transferències entre l'Administració de l'Estat i la Comunitat Autònoma d'Extremadura va aprovar l'acord subscrit entre l'Administració de l'Estat i la Comunitat Autònoma perquè esta última percebera una bestreta a compte de les esmentades assignacions. En el dit acord s'arreglava l'existència d'un acord parcial sobre una possible metodologia a emprar en la determinació dels criteris, abast i quantia de les assignacions excepcionals a què es referix l'apartat anterior.

3. En el cas que, en la data d'aprovació del present estatut, no hagen sigut determinades i cancel·lades en la seua totalitat les quanties derivades del que assenyala l'apartat anterior, la Comissió Mixta prevista en l'article 90 establirà, en el termini de díhuit mesos, els criteris, abast i quantia que en conduïsquen a l'execució definitiva. En este supòsit, l'aplicació dels acords adoptats es realitzarà en un termini de tres anys a partir de l'entrada en vigor del present estatut.

4. En el procediment establert en l'apartat anterior, l'Administració General de l'Estat podrà atorgar bestretes a compte.

Disposició addicional segona. *Inversions ordinàries de l'Estat.*

1. Per a la fixació de les inversions anuals ordinàries de l'Estat en infraestructures a Extremadura es tindrà en compte, especialment, l'extensió del seu territori en relació amb l'estatal, així com la distància i el temps d'accés de la població a les infraestructures i servicis.

2. Així mateix, a fi d'accelerar el procés de convergència de la regió amb el conjunt nacional, l'Estat realitzarà, cada any i per un període de set, inversions complementàries com a mínim equivalents a l'u per cent del producte interior brut regional. Transcorregut eixe termini, la Comissió Mixta d'Assumptes Econòmics i Fiscals regulada en l'article 90 analitzarà el grau de convergència, i es podran determinar, si és el cas, nous instruments tendents a aconseguir-la.

3. La Comunitat Autònoma impulsarà l'adopció per l'Estat de polítiques actives de foment i d'execució d'inversions que facen efectiu i real el principi d'igualtat de tots els espanyols en l'accessibilitat a les infraestructures i als servicis públics, així com l'assegurament del principi de cohesió territorial.

Disposició addicional tercera. *Cessió de tributs.*

1. Se cedixen a la Comunitat Autònoma els impostos que ho hagen sigut totalment per la corresponent llei de cessió de tributs a Extremadura, i se cedix el rendiment dels cedits parcialment en les condicions que estiguen previstes en esta o en els instruments d'aprovació de nous sistemes de finançament autonòmic.

2. Mitjançant un acord entre la Comunitat Autònoma i l'Estat, que el tramitarà com a projecte de llei ordinària, es podrà modificar l'elenc dels tributs cedits determinant el percentatge de cessió i l'abast i les condicions de la cessió, amb subjecció, en ambdós casos, al que disposen este estatut i la llei orgànica prevista en l'apartat 3 de l'article 157 de la Constitució.

3. En tot cas, la supressió o modificació per l'Estat d'algun dels tributs cedits implicarà l'extinció o modificació de la cessió, sense perjudi dels mecanismes compensatoris previstos en l'article 88 d'este estatut.

Disposició addicional quarta. *Traspàs de mitjans materials i financers.*

El traspàs dels servicis estatals inherents a les competències de la Comunitat Autònoma es farà d'acord amb les regles següents:

a) La Comissió Mixta de Transferències farà l'inventari dels béns i drets de l'Estat que hagen de ser objecte de traspàs a la Comunitat Autònoma d'Extremadura, concretarà els servicis i funcionaris que s'hagen de traspasar i procedirà a l'adaptació, si és necessari, dels que passen a la competència de la Comunitat Autònoma.

b) La Comissió Mixta es reunirà a petició del Govern o de la Junta d'Extremadura, establirà les seues pròpies normes de funcionament i elevarà els seus acords al Govern per a la promulgació com a real decret.

c) La Comissió Mixta establirà els calendaris i terminis per al traspàs de cada servici, de manera que la Comunitat Autònoma reba blocs orgànics de matèries i competències que permeten, des de la recepció, una racional i homogènia gestió dels servicis públics.

d) Per a preparar i verificar els traspassos, la Comissió Mixta de Transferències estarà assistida per comissions sectorials, així mateix mixtes, la comesa fonamental de les quals serà determinar per a cada matèria els traspassos de competències i mitjans personals, financers i materials que haja de rebre la Comunitat Autònoma. Les comissions sectorials traslladaran les seues propostes d'acord a la Comissió Mixta, que les haurà de ratificar, tot això sense perjudi de les competències assignades a la comissió bilateral prevista en l'article 90 d'este estatut

e) Els béns i drets seran traspassats sense altres afeccions que les que resulten del Registre de la Propietat. Serà títol suficient per a la inscripció en els registres públics el certificat de la Comissió Mixta dels acords de traspàs de béns immobles, per a això haurà de contindre els requisits exigits per la Llei Hipotecària. Els canvis cadastrals es practican d'ofici.

f) El canvi de titularitat dels contractes d'arrendament de locals per a dependències oficials que es transferisquen no donarà dret a l'arrendador a extingir, modificar o renovar el contracte, ni a exigir indemnització de cap classe.

Disposició addicional quinta. *Traspàs de mitjans personals.*

1. Els empleats públics adscrits a l'Administració de l'Estat o a altres administracions públiques que resulten afectats pels traspassos a la Junta d'Extremadura passaran a dependre'n, i els seran respectats els drets consolidats de qualsevol naturalesa que els corresponguen en el moment del traspàs, d'acord amb el règim jurídic específic vigent en cada cas i sense perjudi de la seua regularització de conformitat amb l'ordenament.

En particular, en conservaran la situació administrativa, el nivell retributiu i el dret a participar en els concursos de trasllats que convoque l'Administració respectiva, en igualtat de condicions que la resta de membres del cos o escala a què pertanguen, i podran exercir el seu dret permanent d'opció d'acord amb la legislació vigent.

2. L'Administració autonòmica quedarà subrogada en la titularitat dels contractes sotmesos al dret administratiu o al dret laboral, que vinculen el personal d'esta naturalesa i que resulten afectats per l'entrada en vigor d'este estatut i pels traspassos a la Junta d'Extremadura.

Disposició addicional sexta. *Constitució de la Comissió Mixta d'Assumptes Econòmics i Fiscals.*

La Comissió prevista en l'article 90 es constituirà en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor del present estatut. Fins que es constituísca, la Comissió Mixta de Transferències exercirà les seues competències.

Disposició addicional setètima. *Seguretat.*

Correspon a la Comunitat Autònoma d'Extremadura, en matèria de seguretat pública, la creació d'un cos de policia autonòmica pròpia o l'adscripció permanent o la col·laboració

temporal d'unitats del Cos Nacional de Policia, en ambdós casos en els termes que preveu la legislació estatal. Autorització, inspecció i sanció de les empreses de seguretat privada que tinguen activitat a la Comunitat Autònoma i la formació del personal que realitza tals funcions. Mesures de coordinació dels servicis de seguretat i investigació privats amb les policies locals i, si és el cas, amb la policia dependent de la Comunitat Autònoma.

Disposició derogatòria.

A l'entrada en vigor de la present llei orgànica de reforma quedaran derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'hi oposen.

Disposició final.

La llei orgànica entrarà en vigor el mateix dia que es publique en el «Boletín Oficial del Estado», i es publicarà també en el «Diario Oficial de Extremadura».

Per tant,
Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei orgànica i que la facen complir.

Madrid, 28 de gener de 2011.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO